دار ورثة السنة

تبصير الخلف بضابط الأصول التي من خالفها خرج عن منهج السلف

กรณีชี้แจงแด่ชนคอลัฟ ต่อการฝืนหลักอูศูล ที่หลุดออกจาก *แนวทางสลัฟ*

เขียนโดย
ชัยคฺ อะหมัด มูหัมหมัด ศอดิก อัล-นัจญาร

แปลและเรียบเรียงโดย อับดุลฮากีม มังเดชะ / ชากิร ตันบำรุง

تبصير الخلف بضابط الأصول التي من خالفها خرج عن منهج السلف

กรณีชี้แจงแด่ชนคอลัฟ
ต่อการฝืนหลักอูศูลที่หลุดออกจากแนวทางสลัฟ

เขียนโดย

ชัยคฺ อะหมัด มูหัมมัด ศอดิก อัล – นัจญาร

เขียนคำนิยมโดย

ดร. ศอลิหฺ อิบนุ สะอฺ อัศ-ศูฮัยมีย฿

อาจารย์ผู้สอนมัสยิดนาบาวีย฿ / อดีตสมาชิกของฝ่ายกิจการศึกษาที่มหาลัยอิสลามียะฮฺ

ดร. สุไลมาน อิบนุ สะลีมุลลอฮ อัรรูฮัยลีย฿

อาจารย์ผู้ช่วยในระดับการศึกษาระดับสูง คณะชารีอะฮฺ มหาวิทยาลัยอิสลามียะฮฺ

แปลและเรียบเรียงโดย

อับดุลฮะกีม มังเดชะ / ชากิร ตันบำรุง

กรณีชี้แจงแด่ชนคอลัฟ ต่อการฝืนหลักอูศูลที่หลุดออกจากแนวทางสลัฟ

โครงการส่งเสริมการอ่าน การวิจัย การค้นคว้า การเขียน และการแปลตำราวิชาการ

ลำดับที่ : 6

เรียบเรียงโดย : อับดุลฮะกีม มังเดชะ / ชากิร ตันบำรุง

บรรณาธิการ : เว็บไซต์ วะเราะษะตุสซุนนะฮ์ (www.warasatussunnah.net)

ออกแบบปก : ซอลดี้ สิงหาด

พิสูจน์อักษร : เศาะฟียะฮ์ สะนิละ

พิมพ์ครั้งที่1 : ธันวาคม 2561 / เราะบิอุษษานี 1440

จำนวนพิมพ์ : 300 เล่ม

พิมพ์ที่ : นัตวิดาการพิมพ์

เพจ : สำนักพิมพ์วะเราะษะตุสซุนนะฮ์

dar_warasah

warasatussunnah@hotmail.com

081-4865870

www.warasatussunnah.net

بسم الله الرحمن الرحيم

คำนำ

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا، ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله.

แท้จริงการสรรเสริญทั้งมวลนั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮ เราขอสรรเสริญ ขอความช่วยเหลือ ขออภัยโทษ และขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากความชั่วร้ายที่มาจากตัวของเรา และการงานที่ไม่ดีของเรา ผู้ใดที่อัลลอฮให้ทางนำแก่เขา ก็จะไม่มีผู้ใดทำให้เขาหลงผิดได้ และผู้ใดที่อัลลอฮให้เขาหลงผิด ก็จะไม่มีผู้ใดให้ทางนำแก่เขาได้ ฉันขอปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีอย่างแท้จริง นอกจากอัลลอฮเท่านั้น และฉันขอปฏิญาณตนว่าท่านนบีมูฮัมมัด ﷺ นั้นเป็นบ่าวและรอซูลของพระองค์อัลลอฮ ﷻ ได้ตรัสว่า

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٢

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย สูเจ้าจงยำเกรงต่ออัลลอฮอย่างจริงจังเถิด และอย่าได้เสียชีวิต นอกจากว่าในสภาพที่เป็นมุสลิม"

และอัลลอฮ ﷻ ได้ตรัสว่า

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا
رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١﴾ النساء:
١

"มนุษยชาติทั้งหลาย จงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคู่ครองของเขา และได้ทรงให้แพร่สะพัดไปจากทั้งสองนั้น ซึ่งบรรดาชายและบรรดาหญิงอันมากมาย และจงยำเกรงอัลลอฮที่พวกเจ้าต่างขอกันด้วยพระองค์ และพึงรักษาเครือญาติ แท้จริงอัลลอฮทรงสอดส่องดูพวกเจ้าอยู่เสมอ"

แล้วอัลลอฮ ﷻ ตรัสไว้อีกว่า

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ٧٠ يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ
ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ٧١﴾ الأحزاب: ٧٠ - ٧١

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย จงยำเกรงอัลลอฮ และจงกล่าวถ้อยคำที่เที่ยงธรรมเถิด พระองค์จะทรงปรับปรุงการงานของพวกเจ้าให้ดีขึ้นสำหรับพวกเจ้า และจะทรงอภัยโทษความผิดให้แก่พวกเจ้า และผู้ใดเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮและรอซูลของพระองค์ แน่นอนเขาได้รับความสำเร็จอันใหญ่หลวง" (อัลอะหฺซาบ 70-71)

แท้จริงชาวสลัฟผู้ทรงธรรมนั้น อัลลอฮได้คัดเลือกพวกเขามาเพื่อช่วยเหลือศาสนา และรักษาไว้ซึ่งบทบัญญัติของพระองค์ ด้วยกับหลักความเชื่อ (อะกีดะฮฺ) ที่ถูกต้อง และแนวทาง (มันฮัจ) อันบริสุทธิ์ที่อัลลอฮได้ประทานให้กับพวกเขา แล้วอัลลอฮยังได้ชมเชย สรรเสริญต่อพวกเขา ยังกล่าวถึงคุณงามความดีของพวกเขาในหลายๆโองการจากอัลกุรอาน พร้อมกันนั้นยังได้คาดโทษต่อผู้ที่ดื้อดึง ผู้ที่ต่อต้านต่อแนวทางของพวกเขา ด้วยเหตุนี้เองการอิงไปหาแนวทางของชาวสลัฟนั้น ถือว่าเป็นการอิงที่เป็นไปตามหลักการศาสนาอันสูงส่ง

ในยุคนี้เรากำลังใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางฟิตนะฮฺที่มืดมน โดยที่มันแทรกซึมมาอย่างช้าๆ จนกระทั่งว่ามีความวุ่นวาย ความปั่นป่วน (ฟิตนะฮฺ) ต่างๆได้

เกิดขึ้นอย่างมากมาย จนมาถึงจุดที่ว่าความดีกลายเป็นความชั่ว ความชั่วกลายเป็นความดีไปในสายตาของผู้คนไป

ต่อให้มีฟิตนะฮฺเกิดขึ้นมากเพียงใด โดยแท้จริงแล้วก็ยังมีผู้คนที่รู้สึกตื่นตัว แล้วรู้ว่ามุสลิมทั่วๆไปก็ยังรักที่จะเจริญรอยตามแนวทางของชาวสลัฟ จนกระทั่งว่าการอ้างไปยังสลัฟได้กลายเป็นการอ้างที่ทำตามกระแสของผู้คนบางกลุ่มไป ถึงแม้ในความเป็นจริงพวกเขาไม่ได้ดำรงอยู่บนแนวทางของชาวสลัฟก็ตาม ในทางกลับกันก็ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่ทำอุตริกรรม- บิดอะฮฺ - ขึ้นมาโดยอ้างไปยังชาวสลัฟ แล้วยังนำไปเผยแพร่เพื่อสร้างความสับสน ความสงสัยให้กับผู้คน อีกทั้งยังอ้างว่าเขานั้นแหละคือ สลาฟียฺ (ผู้ที่ยึดมั่นอยู่ในแนวทางสลัฟ) ที่แท้จริงอีกด้วย

ดังนั้นจึงได้มีแนวทางของผู้ที่อ้างไปหาชาวสลัฟเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนกระทั่งมีบางคนกล่าวขึ้นว่า : ท่านกำลังเรียกร้องไปสู่แนวทางสลาฟียฺของใครกันหรอ ? หรือตามแนวทางสลาฟียฺของคนนั้น ของคนนี้ ? มันเพียงแค่คนส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความเข้าใจดังกล่าวนั้น จนท่านจะได้ยินว่า :

سلفية جهادية(สลาฟียฺที่อิงด้านการญิฮาด) และ سلفية علمية (สลาฟียฺที่อิงด้านวิชาการ) แล้วในอีกมุมหนึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ก็ยังเป็นที่สับสนกับผู้คน จนพวกเขาไม่เห็นด้วยกับการใช้ชื่อเรียกที่อิงไปยังบทบัญญัติศาสนาอันทรงเกียรติ เช่นเดียวกันตามความเข้าใจของคนบางกลุ่ม จะเข้าใจว่าแนวทางสลาฟียฺ (การอิงแนวทางไปยังชาวสลัฟ) มันเกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์กับตัวบุคคล (ผู้ที่อิงไปยังแนวทางสลัฟ) เมื่อผู้ที่อ้างไปถึงแนวทางสลัฟได้กระทำสิ่งที่เป็นความผิดพลาดขึ้นมา คนกลุ่มนั้นก็จะพาดพิงข้อผิดพลาดของเขากลับไปสู่แนวทางสลัฟที่เขายึดถืออยู่ เลยกลายเป็นว่าแนวทางสลัฟ ณ ที่พวกเขานั้นมีข้อผิดพลาด , มีจุดด่างพร้อยไปด้วย [ในความเป็นจริงแล้วความผิดพลาดที่

เกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั้น หาได้ส่งผลกระทบกับแนวทางสลัฟที่เขายึดถืออยู่แต่อย่างใด - ผู้แปล -]

ผู้ที่มีความคิดในทำนองนี้พวกเขาได้ห่างไกลจากความเข้าใจที่ถูกต้องเสียเหลือเกิน โดยแท้จริงแล้วสลาฟียะฮฺก็คือ แนวทาง (มันฮัจ) ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากอัลกุรอาน และซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ ส่วนข้อผิดพลาดในตัวบุคคลที่อ้างไปยังแนวทางสลัฟนั้น มันก็ไม่ได้ทำให้แนวทางสลัฟต้องมีข้อบกพร่องหรือมีข้อเสียแต่อย่างใดเลย ดั่งเช่นที่ว่าไม่ใช่ทุกคนที่อ้างถึงแนวทางสลัฟ แล้วคำกล่าวอ้างของเขาจะสัจจริงเสมอไป

ไม่มีตัวอย่างใดที่อธิบายเรื่องดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งไปกว่า การยอมรับอิสลาม เมื่อมุสลิมคนหนึ่งได้ทำกระทำผิดพลาด มันจะทำให้อิสลามอันบริสุทธิ์ที่อัลลอฮประทานมาให้แก่นบีมูฮัมมัด ﷺ ต้องบกพร่องไปกระนั้นหรือ ?! เปล่าเลย แล้วทุกคนที่อ้างว่าเขาเป็นมุสลิม อยากจะถามว่าเขาจะเป็นมุสลิมที่แท้จริงตามคำกล่าวอ้างกระนั้นหรือ ? !! คำตอบที่ชัดเจนก็คือ : เปล่าเลย

และเช่นเดียวกันมีอีกประการหนึ่งที่สร้างความน่ากังวลใจก็คือ : มีคนบางกลุ่มสะเพร่า , มักง่าย , ขาดความละเอียดรอบคอบในการเอาผู้คนอ้างไปยังแนวทางสลัฟ จนกระทั่งเราได้ยินคนกล่าวว่า : แท้จริงญามาอะฮฺอิสลามียะฮฺ (กลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อทำงานศาสนา) ทั้งหมด ณ ทุกวันนี้ ดำเนินอยู่ในแนวทางสลัฟ และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเหล่านั้น มันเป็นเพียงแค่การขัดแย้งทางด้านการวินิจฉัย (อิจติฮาด) ในเรื่องข้อปลีกย่อยเท่านั้น

ในขณะเดียวกันก็ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ขาดความรอบคอบ ขาดความรู้แล้วไปทำการขับไล่บุคคลที่ยึดถือแนวทางสลัฟอยู่เดิม ๆ ให้ออกจากแนวทางสลัฟที่เขากำลังยึดถืออยู่ โดยไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่ผู้รู้อันทรงเกียรติรับรองเอาไว้ คนเหล่านี้คงหลงลืมคำกล่าวของปราชญ์สลัฟที่ว่า :

قال أئمة السلف : (إخراج الناس من السنة شديد)

"การขับไล่ผู้คนออกจากแนวทางซุนนะฮฺนั้น เป็นสิ่งที่หนักยิ่ง"

ท่านอิมาม อัดดารีมียฺ ได้กล่าวว่า

قال الإمام الدارمي : (والبدعة أمرها شديد ، والمنسوب إليها سيئ الحال بين أظهر المسلمين ، فلا تعجلوا بالبدعة حتى تستيقنوا وتعلموا أحقا قال أحد الفريقين أم باطلا ؟ وكيف تستعجلون أن تنسبوا إلى البدعة أقواما في قول قالوه ، ولا تدرون أنهم أصابوا الحق في قولهم ذلك أم أخطئوه ، ولا يمكنكم في مذهبكم أن تقولوا لواحد من الفريقين : لم تصب الحق بقولك ، وليس كما قلت.

فمن أسفه في مذهبه وأجهل ممن ينسب إلى البدعة أقواما يقول : لا ندري أهو كما قالوا، أم ليس كذلك ، ولا يأمن في مذهبه أن يكون أحد الفريقين أصابوا الحق والسنة ، فسماهم مبتدعة ، ولا يأمن في دعواه أن يكون الحق باطلا ، والسنة بدعة ؟ هذا ضلال بين ، وجهل غير صغير.)

และการอุตริกรรมในศาสนา (บิดอะฮฺ) นั้น เป็นสิ่งที่หนักยิ่ง ผู้ที่ถูกกล่าวอ้างว่าได้กระทำบิดอะฮฺนั้น เป็นผู้ที่มีสภาพที่ย่ำแย่ในหมู่มุสลิม ดังนั้นพวกท่านอย่าได้รีบร้อนในการตัดสินว่าเป็นบิดอะฮฺ จนกว่าจะมั่นใจว่าสิ่งที่คนหนึ่งกล่าวออกมา มันคือสัจธรรม หรือความเท็จ ? เป็นไปได้อย่างไร!! ที่พวกเจ้าจะรีบร้อนในการอ้างว่าคนกลุ่มหนึ่งได้พูดสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺออกมา โดยที่พวกเจ้าเองก็ยังไม่รู้อย่างชัดเจนเลยว่า สิ่งที่พวกเขาพูดออกมาเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ผิด มันหาใช่เป็นแนวทางที่ถูกต้องของพวกเจ้าเลย ในการที่จะกล่าวหาแก่คนหนึ่งว่า มีคำพูดที่ไม่ถูกต้อง ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นจริงเหมือนที่ท่านกล่าวเลย

แล้วจะมีใครอีกที่จะโง่เขลา ไร้ความรู้ยิ่งไปกว่าบุคคลที่กล่าวอ้างออกมาลอยๆถึงชนกลุ่มหนึ่งว่าได้กระทำบิดอะฮฺ โดยเขากล่าวออกมาว่า : เราก็ไม่ทราบเหมือนกันว่า เขาจะทำบิดอะฮฺจริงตามที่กล่าวอ้างหรือไม่ ? และเขาก็ยังไม่มั่นใจในแนวทางของตัวเองเลย ในการที่จะบอกว่า คนๆหนึ่งนั้นเขาทำสอดคล้องกับความถูกต้อง และซุนนะฮฺหรือไม่? แต่เขากลับไปเรียกผู้คนเหล่านั้นว่าเป็น มุบตะดิฮฺ ผู้อุตริกรรม หรือแม้กระทั่งในคำกล่าวอ้างของเขาเองก็ยังไม่รู้เลยว่าเป็นการอ้างที่เปลี่ยนสัจธรรมให้เป็นความเท็จ และเปลี่ยนซุนนะฮฺให้เป็นบิดอะฮฺหรือไม่ ? นี่คือเป็นความหลงผิดอย่างชัดแจ้ง และเป็นความโง่เขลาอย่างมาก

จากจุดนี้เองฉันจึงมีความตั้งใจ (โดยหวังการช่วยเหลือของอัลลอฮ) ที่จะอธิบายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่จะทำให้รู้ถึงที่เป็นรากฐาน (หลักอูศูล) ของปราชญ์สลัฟ ผู้ใดที่ยึดมันเอาไว้ทั้งด้านการปฏิบัติภายนอกและภายใน การยึดถือสลัฟของเขาถือว่าสัจจริง และผู้ใดที่ฝืน เขาก็เป็นเพียงแค่ผู้แอบอ้างเท่านั้น

เนื้อหาของวิจัยนี้ได้รวมถึง ๒ บทหลักๆต่อไปนี้

บทที่หนึ่ง : กฎเกณฑ์ของรากฐาน (หลักอูศูล) ที่จะมาจำแนกระหว่างปราชญ์สลัฟกับกลุ่มบุคคลที่หลงผิด พร้อมกับข้อชี้ขาดต่อผู้ที่ฝ่าฝืนหลักอูศูล

บทที่สอง : ข้อตัดสิน (หุก่ม) ต่อตัวบุคคล เมื่อเขาได้ฝ่าฝืนอูศูลข้อหนึ่งข้อใดของปราชญ์สลัฟ

ขอดุอาต่ออัลลอฮได้โปรดทำให้ผลงานชิ้นนี้ของฉัน มีความบริสุทธิ์ใจเพื่อพระองค์ และได้เกิดประโยชน์กับบรรดามุสลิมทั้งหลายด้วยเถิด

สารบัญ

คำนิยมของชัยคฺ ดอกเตอร์ ศอลิหฺ อัศ – ศุฮัยมีย฿

ผู้ให้คำชี้แนะ คำปรึกษาแก่นักดาอีย์ ณ ที่สาขาหนึ่งของกระทรวงกิจการศาสนา ที่นครมะดีนะฮฺ

อดีตสมาชิกของฝ่ายกิจการศึกษาที่มหาลัยอิสลามียะฮฺ

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นกรรมสิทธิของอัลลอฮ ขอความสันติจงมีแด่รอซูลของอัลลอฮ

โดยแท้จริงแล้วฉันได้อ่านบทวิจัยอันทรงคุณค่านี้ ซึ่งเขียนโดยพี่น้องของเรา ท่านชัยคฺ อะหมัด อิบนุ มูหัมมัด อัล – นัจญาร โดยมีชื่อว่า: (กรณีชี้แจงแด่คอลัฟ ถึงหลักอูศูลที่ผู้ฝ่าฝืนมันนั้นจะหลุดออกจากแนวทางสลัฟ)

تبصير الخلف بضابط الأصول التي من خالفها خرج عن منهج السلف

ฉันรับรองเลยว่ามันเป็นบทเขียน งานวิจัยที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง โดยตั้งอยู่บนทางนำแห่งอัลกุรอาน และซุนนะฮฺ ที่เป็นไปตามแนวของชาวสลัฟแห่งประชาชาตินี้ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมากล่าวเอาไว้ ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง และจำเป็นแก่ผู้ศึกษาหาความรู้จะต้องศึกษา โดยเหตุนี้เองฉันจึงขอสั่งเสียให้นำบทเขียน บทวิจัยนี้ไปเผยแพร่ต่อ และหาสิ่งดี ๆที่มีประโยชน์จากมัน โดยเฉพาะในหมู่นักศึกษาที่แสวงหาความรู้

เราขอต่ออัลลอฮ ได้โปรดทำให้วิจัยนี้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจโดยได้รับความพอพระทัยต่อพระองค์ และเป็นประโยชน์ต่ออิสลาม และบรรดามุสลิมทั้งหลาย

เขียนโดยผู้ที่หวังในการอภัยจากพระองค์

ศุฮัยมีย฿ – อัศ สะอฺ อิบนุ ศอลิหฺ

ฮศ. 1432 / 1 / 26

คำนิยมของชัยคฺ ดร. สุลัยมาน อิบนุ สุลัยมุลลอฮ อัร– รูฮัยลียฺ

อาจารย์ผู้ช่วยในระดับการศึกษาระดับสูง ที่คณะชารีอะฮฺ

มหาวิทยาลัยอิสลามียะฮฺ

บรรดาการสรรเสริญทั้งมวลเป็นสิทธิของอัลลอฮ ขอความสันติ ความสงบสุขจงมีแด่นบีองค์สุดท้าย

แท้จริงคำว่า السلفية (แนวทางสลัฟ) มีความหมายที่บริสุทธิ์ผุดผ่องด้วยกับแนวทางสลาฟียะฮฺนี้เองที่จะทำให้ภายใน (หัวใจ) และภายนอกจะดีได้ การทำให้สิทธิ์ของผู้สร้างคืออัลลอฮ และความเมตตาที่มีต่อพวกเขาจะเป็นจริงขึ้นมาก็ด้วยกับแนวทางสลาฟียะฮฺ ดังนั้นมันคือความโปรดปราน เป็นความดีงาม เป็นความเมตตา และเป็นความยุติธรรมที่มีอย่างล้นเหลือ

ขอสาบานต่ออัลลอฮเลยว่า แท้จริงแนวทางสลาฟียะฮฺ มีความดีงามอันมากมายต่อปัจเจกชนและต่อสังคม และในแนวทางสลาฟียะฮฺมีความปลอดภัย ความสันติเกิดขึ้นอยู่หลากหลายชนิดด้วยกันคือ ความปลอดภัยในหัวใจ ความปลอดภัยในปัจเจกชน ความปลอดภัยในสังคม และความปลอดภัยกับความเดือดร้อน ความคับขันที่เกิดขึ้น

และสลาฟียะฮฺนั้นคือมันฮัจ (แนวทาง) ที่มีความชัดเจนด้วยกับตัวของมันเอง มีรากฐาน (หลักอูศูล) ที่แน่นอนตายตัว ใครที่เรียกตัวเขาว่าสลาฟียฺ (ผู้ที่ดำเนินอยู่ในแนวทางสลัฟ) เราก็จะนำเขามาตรวจสอบกับหลักอูศูลเหล่านั้น ใครก็ตามที่ท่านยืนยันว่าเขาสัจจริง ก็เท่ากับว่าเป็นผู้สัจจริงที่ได้รับทางนำ แต่ใครที่ท่านยืนยันว่าเขาโกหก แน่นอนแล้วเขาก็คือผู้พูดเท็จในคำอ้างของเขาว่าเป็นผู้ที่ดำเนินอยู่ในแนวทางของชาวสลัฟ

และสิ่งที่สมควรรับรู้และเข้าใจ คือ คำว่าสลาฟียะฮฺ คือ สลาฟียะฮฺจริงๆ ดังนั้นผู้ใดที่ได้กำหนดข้อจำกัดขึ้นมาให้กับแนวทางสลาฟียะฮฺ เช่นที่พวกเขากล่าวว่า: สลาฟียะฮฺที่เน้นหนักการญิฮาด แล้วก็ให้ท่านพิจารณาถึงข้อจำกัดนั้นอย่างดี ก็จะพบว่ามันมีข้อบกพร่องอยู่ และสิ่งที่คัดค้านกับหลักอูศูลต่างๆที่เกี่ยวข้องข้อจำกัดนั้น

ในทุกวันนี้ไม่มีสิ่งใดแล้วที่จะเป็นความต้องการของผู้คนมากไปกว่าการรู้จักและการยึดมั่นในแนวทางสลาฟียะฮฺจริงๆ ในยุคที่เต็มไปด้วยความเข้าใจที่ผิดเพี้ยน มีการอ้างไปถึงชาวสลัฟในสิ่งที่ไม่ได้มาจากพวกเขา และไม่สอดรับกับหลักอูศูลของพวกเขาเลย ผู้คนก็ต่างจาบจ้วงต่อแนวทางสลาฟียะฮฺ เนื่องจากไปหลงเชื่อต่อคำกล่าวอ้างๆต่างๆนานาของคนเหล่านั้น (เกี่ยวกับการยึดมั่นในแนวทางสลาฟีย์จริง ๆ)

จากจุดนี้เองมันเป็นที่ประจักษ์แล้วถึงความสำคัญในการชี้แจงให้กับผู้คนได้รับรู้ถึงรากฐาน -อูศูล - ของชาวสลัฟ จากดั่งกล่าวนั้นก็คือ บทเขียนวิจัยจากพี่น้องเราคนหนึ่งชื่อว่า ชัยคฺ อะหมัด มูหัมมัด อัศ-ศอดิก อัล – นัจญาร ในหัวข้อที่ว่า تبصير الخلف بضابط الأصول التي من خالفها خرج عن منهج السلف (กรณีชี้แจงแด่คอลัฟถึงหลักอูศูล ซึ่งผู้ที่คัดค้านมัน จะหลุดออกจากแนวทางสลัฟ) มันเป็นบทเขียนที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง มุ่งเน้นกับประเด็นหลักๆที่ผู้รู้ได้ให้การรับรอง จึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจให้ดี โดยที่ไม่ไปยุ่งอยู่กับการตีความ และไม่มีสิ่งใดแล้วที่จะทำให้คนส่วนมากพลาดโอกาสในการได้รับประโยชน์จากสัจธรรม นอกจากการตีความ และการให้ความหมายไปในทิศทางที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง

ขอดุอาต่ออัลลอฮให้บทเขียนนี้เป็นประโยชน์กับผู้คน และได้รวมหัวใจผู้คนให้ตั้งมั่นอยู่บนทางนำ และซุนนะฮฺ และให้เราและบรรดามุสลิมทั้งหลายได้ห่างไกลจากบิดอะฮฺ และจากฟิตนะที่ชั่วร้ายยิ่งทั้งที่ปรากฏชัดและซ่อนเร้นอยู่

والله من وراء القصد وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين .

เขียนโดย

รูฮัยลีย฿ – อัร สาลีมิลลาฮฺ อิบนุ สุลัยมาน ดร.

มหาวิทยาลัยอิสลา ที่คณะชารีอะฮฺ อาจารย์ผู้ช่วยในระดับการศึกษาระดับสูง

มียะฮฺ

บทที่หนึ่ง

กฎเกณฑ์ของหลักอูศูลที่จำแนกระหว่างปราชญ์สลัฟกับกลุ่มผู้หลงผิด พร้อมกับข้อตัดสินต่อผู้คัดค้านมัน

แท้จริงปราชญ์สลัฟไม่ว่าจะเป็นบรรดาศอฮาบะฮฺและตาบีอีนนั้น พวกเขาจะเห็นพ้องกันในหลักอูศูล (รากฐาน) ของศาสนา และตำหนิต่อผู้ที่คัดค้านมัน อีกทั้งยังให้ลักษณะแก่เขาผู้นั้นว่ากระทำบิดอะฮฺ พร้อมกับได้ยืนยันว่าเขาผู้นั้นได้หลุดออกจากแนวทางของอะลิสซุนนะฮฺอีกด้วย

หลักอูศูลที่จะมาเป็นข้อจำแนกในระหว่างปราชญ์แห่งสลัฟกับกลุ่มยึดที่ถืออารมณ์เป็นหลักนั้นมีอยู่ ๒ ประการดังนี้ :

ประการที่หนึ่ง : แหล่งในการรับบทบัญญัติศาสนา ได้แก่ อัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ

ปราชญ์สลัฟจะรับบทบัญญัติศาสนามาจากกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหลักการศรัทธา หลักการยึดมั่น (อะกีดะฮฺ) จะไม่รับจากแหล่งใดเลย นอกจากสามแหล่งนี้เท่านั้น พวกเขาจะไม่ยึดเอาทัศนะของคนหนึ่งคนใดมาอยู่เหนือหลักอูศูลทั้งสามประการนี้ และจะไม่ยึดเอาสติปัญญามาเป็นเหตุผลเพื่อแย้งกับวะฮฺยูที่อัลลอฮฺได้ประทานลงมาให้กับท่านนบี ﷺ แต่พวกเขาจะยึดเอาสติปัญญาให้เป็นสิ่งที่มาสนับสนุน และตามตัวบทต่างหาก

ดังนั้นผู้ใดที่ค้านกับชาวสลัฟในการรับบทบัญญัติศาสนา ถือว่าผู้นั้นไม่ได้ดำรงอยู่บนแนวทางของพวกเขา อีกทั้งยังถูกนับว่าเป็นผู้ที่ยึดถืออารมณ์เป็นหลักและตกอยู่ในการทำอุตริกรรมทางศาสนาอีกด้วย เป็นเพราะว่าพวกเขาได้ยึดเอาสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกที่ตรงกับ

อารมณ์ตัวเองมาเป็นแนวทางให้กับศาสนาที่นอกเหนือไปจากการยึดถืออัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ ลักษณะของคนเหล่านี้เมื่อมีหลักฐานจากอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺมาตรงกับอารมณ์ พวกเขาก็จะยึดถือในหลักฐานนั้น แต่ถ้าหากว่าหลักฐานนั้นคัดค้านกับแนวทางและอามรณ์ของพวกเขา พวกเขาก็จะละทิ้งมันโดยไม่แคร์สิ่งใดเลย

โดยเหตุนี้เองรากฐานข้อนี้จึงเป็นข้อจำแนกอย่างชัดเจนในระหว่างชาวอะฮฺลิซซุนนะวัล - ญามาอะฮฺ กับกลุ่มหลงผิดที่กระทำบิดอะฮฺและสร้างความแตกแยก

(قال قوام أهل السنة أبو القاسم التيمي – رحمه الله – في تقرير هذا الأصل العظيم : قال بعض العلماء : وأهل السنة والجماعة لم تتعد الكتاب ، والسنة ، وإجماع السلف الصالح ، ولم تتبع المتشابه وتأويله ابتغاء الفتنة ، وإنما اتبعوا الصحابة والتابعين ، وما أجمع المسلمون عليه قولا وعملا)

ผู้ที่เป็นเสมือนเสาหลักของชาวซุนนะฮฺ คือท่านอบุล กอซิม อัต - ตัยมียฺ – รออิมาฮุลลอฮ – ได้ยืนยันถึงรากฐานที่สำคัญข้อนี้ว่า : มีผู้รู้บางท่านได้กล่าวว่า : ชาวอะลุสซุนนะฮฺ วัล - ญามาอะฮฺ จะไม่ทำเกินเลยไปจากอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺของชาวสลัฟ และจะไม่ปฏิบัติในสิ่งที่มีข้อสงสัย และนำไปตีความ เพื่อสร้างฟิตนะฮฺให้เกิดขึ้น แต่แท้จริงแล้วพวกเขาจะปฏิบัติตาม

บรรดาศอฮาบะฮฺ ตาบีอีน และสิ่งที่บรรดามุสลิมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ทั้งคำพูดและการกระทำ [1]

ท่านอบุล อับบาส อิบนุ ตัยมิยะฮฺ - รอฮิมาฮุลลอฮ – ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน :

وقال أيضا أبو العباس ابن تيمية – رحمه الله - : (فمن قال بالكتاب والسنة والإجماع فهو من أهل السنة والجماعة)

ผู้ใดที่ยึดถืออัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และมติเอกฉันท์ของปวงปราชญ์ (อิจมาอฺ) เขาผู้นั้นคือผู้หนึ่งที่เป็นชาวอะลิสซุนนะฮฺ วัล-ญามาอะฮฺ [2]

ท่านอิบนุตัยมิยะฮฺ – รอฮิมาฮุลลอฮ – ได้กล่าวว่า :

وقال - رحمه الله - : (فعلى كل مؤمن ألا يتكلم في شيء من الدين إلا تبعا لما جاء به الرسول – صلى الله عليه وسلم - ، ولا يتقدم بين يديه ، بل ينظر ما قال ، فيكون قوله تبعا لقوله ، وعلمه تبعا لأمره ، فهكذا كان الصحابة ومن سلك سبيلهم من التابعين لهم بإحسان ، وأئمة المسلمين ، فلهذا لم يكن أحد منهم يعارض النصوص بمعقوله ، ولا يؤسس دينا غير ما جاء به الرسول - صلى الله عليه وسلم - ، وإذا أراد معرفة شيء من الدين والكلام فيه نظر فيما قاله الله والرسول - صلى الله عليه وسلم - ، فمنه يتعلم وبه يتكلم ، وفيه ينظر ويتفكر، وبه يستدل ، فهذا أصل أهل السنة .

---

[1] อัล - ฮุจญะตู ฟีบายานิล มะฮัจญะฮฺ (๒ / ๔๑๐)

[2] มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (๓ / ๓๔๖)

وأهل البدع لا يجعلون اعتمادهم في الباطن ونفس الأمر على ما تلقوه عن الرسول – صلى الله عليه وسلم - ، بل على ما رأوه أو ذاقوه ، ثم إن وجدوا السنة توافقه و إلا لم يبالوا بذلك ، فإذا وجدوها تخالفه أعرضوا عنها تفويضا ، أو حرفوها تأويلا . فهذا هو الفرقان بين أهل الإيمان والسنة وأهل النفاق والبدعة)

มุอฺมินจะต้องไม่พูดสิ่งใดที่เป็นเรื่องราวของศาสนา นอกจากว่าสิ่งนั้นจะต้องสอดคล้องกับซุนนะฮฺของท่านรอซูล ﷺ และจะต้องไม่ทำอะไรที่ล้ำหน้าท่านรอซูล ﷺ แต่ทว่าเขาจะต้องพิจารณาในสิ่งที่เขาจะกล่าวออกมา เพื่อคำพูดและการปฏิบัติของเขาจะได้สอดคล้องกับคำพูด คำสั่งของท่านรอซูล ﷺ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้แหละคือแนวทางบรรดาศอฮาบะฮฺ บรรดาตาบิอีน และบรรดาปวงปราชญ์มุสลิม เพราะเหตุนี้จึงไม่มีคนใดจากพวกเขาจะยึดเอาสติปัญญามาคัดค้านกับตัวบท และจะไม่กำหนดแนวทางศาสนาขึ้นมาใหม่ที่อื่นไปจากแนวทางที่ท่านรอซูล ﷺ นำมา

เมื่อเขาต้องการจะรู้และพูดสิ่งใดในศาสนา ก็ให้เขาจะต้องพิจารณาในสิ่งที่อัลลอฮและรอซูล ﷺ ได้กล่าวเอาไว้ จากสิ่งที่อัลลอฮและรอซูล ﷺ ได้กล่าวเอาไว้นั้นคือสิ่งที่เขาจะต้องศึกษา จะต้องนำมาพูด จะต้องพิจารณา และนำมาอ้างเป็นหลักฐาน ดังกล่าวนี้แหละคือรากฐานของชาวซุนนะฮฺ

ส่วนชาวบิดอะฮฺจะไม่ยึดถือในสิ่งที่รับมาจากท่านรอซูล ﷺ แต่กลับไปยึดในสิ่งที่เป็นความคิด หรือความรู้สึกที่สอดรับกับอารมณ์ของพวกเขาเท่านั้น แล้วหากพบว่ามีซุนนะฮฺมาสอดรับกับอารมณ์แล้ว พวกเขาก็จะน้อมรับโดยทันที แต่ถ้าหากพบว่าซุนนะฮฺสวนทางกับอารมณ์ พวกเขาก็จะผินหลังให้โดยไม่สนใจใด ๆ หรือบิดเบือนมันโดยการตีความเพื่อสอดรับกับ

อารมณ์ของพวกเขา นี่คือข้อจำแนกในระหว่างผู้มีอีมานที่เป็นชาวซุนนะฮฺ และในระหว่างผู้กลับกลอกและชาวบิดอะฮฺ [3]

และสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องชี้แจงความหมายของ " การอิจมาอฺ " ณ จุดนี้ ก็คือสิ่งที่บรรพชนในสามยุคแรกที่ถูกรับรองถึงคุณงามความดี , ความประเสริฐได้ยึดถือปฏิบัติอยู่ จากบรรดาศอฮาบะฮฺ ตาบีอีน และตาบีอิตตาบีอีน เพราะเหตุนี้เองการอิจมาอฺของพวกเขาคือสิ่งที่ถูกยึดเป็นมาตรฐาน และความเข้าใจของพวกเขานั้นเป็นสิ่งที่ถูกยอมรับ

ท่านอิบนุตัยมิยะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวถึงการอิจมาอฺที่จะถูกยอมรับไว้ดังนี้ :

قال الإمام ابن تيمية – رحمه الله – في تقرير الإجماع المنضبط :

(طريقة أهل السنة والجماعة اتباع آثار رسول الله – صلى الله عليه وسلم – باطنا وظاهرا، واتباع سبيل السابقين الأولين من المهاجرين والأنصار، واتباع وصية رسول الله صلى الله عليه وسلم حيث قال :(عليكم بسنتي، وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدي، تمسكوا بها، وعضوا عليها بالنواجذ، وإياكم محدثات الأمور، فإن كل محدثة بدعة ، وكل بدعة ضلالة)

แนวทางของชาวอะลุซซุนนะฮฺ วัลญามาอะฮฺก็คือ การปฏิบัติตามตัวบทร่องรอยของท่านรอซูล ﷺ ทั้งภายในและภายนอก การปฏิบัติตามแนวทางของบรรพชนรุ่นแรกจากชาวมูฮาญีรีนและชาวอันศอร และการปฏิบัติตามคำสั่งเสียของท่านรอซูล ﷺ โดยที่ท่านได้กล่าวว่า : จำเป็นแก่พวกเจ้าที่

---

[3] มัจมัวะ อัล-ฟาตาวา (๑๓ / ๖๒ – ๖๓)

จะต้องยึดถือปฏิบัติตามแบบอย่างของฉัน และแบบอย่างของบรรดาคอลีฟะฮฺที่ได้รับทางนำที่มาหลังจากฉัน จงยึดมั่นไว้ และกัดด้วยกับฟันกราม และจงระวังจากสิ่งที่อุตริกรรมขึ้นมาใหม่ในศาสนา เพราะทุกสิ่งที่ถูกอุตริกรรมขึ้นมาใหม่นั้นคือบิดอะฮฺ และทุก ๆ บิดอะฮฺนั้นคือการหลงผิด [4]

---

[4] บันทึกโดย ***อะหมัด*** ในหนังสือ " อัล-มุสนัด " หน้า (๑๒๑๖) ,ลำดับฮะดิษที่ (๑๗๒๗๒) , และหน้า (๑๒๑๖) ลำดับฮะดิษที่ (๑๗๒๗๔) ***, และอบูดาวูด*** ในหนังสือ " อัส - สุนัน " กีตาบบุซซุนนะฮฺ บาบฟีลูซูมิซซุนนะฮฺ หน้า (๖๙๑) หะดิษที่ (๔๖๐๗) ***, และติรมีซียฺ*** ในหนังสือ " ญามิอุตติรมีซียฺ " กีตาบุลอิลมิ อันรอซูลิลลาฮียฺ บาบ มาญาอาฟิลอัคซิบิซุนนะฮฺ วัจตีนาบิลบิดะอิ หน้า (๖๐๓) หะดิษที่ (๒๖๗๒) และท่านได้กล่าวว่า: เป็นฮะดิษ ฮะซัน ศอเฮียะฮฺ , ***และอิบนุมาญะฮฺ***ในหนังสือ สุนันอิบนุมาญะฮฺ กิตาบุซซุนนะฮฺ บาบ อิตตีบาอี ซุนนะติลคูลาฟาอิรรอชีดีน หน้า ๖ ลำดับหะดิษที่ (๔๒ – ๔๓) , ***และอิบนุฮิบบาน*** ในหนังสือ " ศอเฮียะฮฺอิบนุฮิบบาน " บาบ ซิกรู วัศฟิลฟิรเกาะติล นาญียะ มิน บัยนิล ฟีรอกิล ลาตียฺตัฟตารีกู อาลัยฮา อุมมะตุล มุสตอฟา – ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม – (๑ / ๑๗๘) หะดิษที่ ๕ , ***และอัล-บัฆวีย์*** ในหนังสือ " ชัรฮุสซุนนะฮฺ " บาบ อัล-อิฮฺติศอม บิลกีตาบี วัซซุนนะฮฺ (๑ / ๒๐๕) ทั้งหมดนี้มาจากสายรายงานต่างๆที่รับมาจาก ท่านอับดุรเราะมาน อิบนุ อัมรฺ อัส –สัลมียฺ รับมาจาก อัล – อิรบาฎ และ***อับดุรเราะหฺมาน อัส –สัลมียฺ*** มีคนมากมายรายงานมาจากเขา , ท่านอิมาม ***อัซ-ซาฮาบียฺ***ได้กล่าวถึงเขาไว้ในหนังสือ " อัล - กาชิฟ " (๒/ ๑๗๙) ว่าท่าน (صدوق) มีความน่าเชื่อถือ , ***ท่านอิบนุฮะญัร***ได้กล่าวไว้ในหนังสือ " อัตตักรีบ " หน้า ๔๐๘ " ว่า مقبول ผู้ที่ถูกยอมรับ

และ***ท่านยะฮฺยา อิบนุ อะบิลมูตอฮฺ*** ก็ได้รายงานสนับสนุนเขา ดั่งที่ปรากฎอยู่ในหนังสือ " สุนัน อิบนุ มาญะฮฺ " จาก*สายรายงานที่มาจากท่านอับดุลลอฮ อิบนุ ชักวาน* จาก***วะลีด อิบนุมุสลิม*** รายงานมาจากอับดุลลอฮ อิบนุลอะลา รายงานมาจากยะยา อิบนุลมูตอ เขาได้กล่าวว่า ฉันได้ยินท่านอิรบาฎกล่าวไว้ ท่านอาฟิซได้กล่าวถึงท่านยะยาในหนังสือ " อัตตักรีบ " หน้าที่ ๖๙๒ ว่า صدوق มีความน่าเชื่อถือ

ท่านอิบนุ รอญับได้กล่าวไว้ในหนังสือ " ญามิ อุลอูลูมิ วัล ฮิกัม " หน้าที่ (๔๘๗) เกี่ยวกับสายรายงานนี้ว่า (ภายนอกของหะดิษบทนี้มีสายรายงานที่ดี มีการรายงานที่ต่อเนื่อง ผู้รายงานมีความน่าเชื่อถือ เป็นที่รู้จัก แล้วมีการระบุว่าเป็นการรายงานที่ได้ยินมาโดยตรง ***ท่านอิมามบุคอรี***ได้กล่าวไว้ใน

และพวกเขายอมรับว่าคำดำรัสที่สัจจริงยิ่งคือ คำดำรัสของอัลลอฮ และทางนำที่ดียิ่งคือ ทางนำของท่านนบีมูฮัมมัด ﷺ พวกเขาจะยึดเอาดำรัสของอัลลอฮเหนือคำพูดของมนุษย์ทั้งปวง และยึดเอาแนวทางอย่างของนบี ﷺ อยู่เหนือแนวทางของผู้คน ด้วยเหตุนี้เอง พวกเขาจึงถูกขนานนามว่า أهل الكتاب والسنة (ผู้ที่ยึดมั่นในอัลกุรอานและซุนนะฮฺ)

และพวกเขาถูกขนานนามว่า أهل الجماعة (ผู้ที่รวมตัวกัน) เพราะคำว่า الجماعة คือ การรวมตัวกัน ตรงกันข้ามกับคำว่า فرقة คือ การแตกแยก และคำว่า الجماعة จะกลายเป็นชื่อเรียกกับกลุ่มชนที่รวมตัวกัน

และ الإجماع (การมีมติเป็นเอกฉันท์) คือ รากฐาน (อูศูล) ลำดับที่สามที่เป็นแหล่งยึดถือในด้านวิชาการและศาสนา

พวกเขา (ชาวอะฮฺลุสซุนนะฮฺ) จะใช้รากฐานทั้งสามนี้ (อัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ) มาเป็นมาตรฐานให้กับสิ่งที่ผู้คนยึดถือในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของศาสนา ทั้งด้านคำพูด และการกระทำ ทั้งที่เกิดขึ้นภายในและภายนอก **และการอิจมาอฺที่ถูกยอมรับนั้นก็คือ** สิ่งที่ชาวสลัฟได้ยึดถือปฏิบัติโดยมติเอกฉันท์ในยุคนั้น เพราะถัดจากยุคของพวกเขานั้น มีแต่การ

หนังสือ " ตารีค " ของท่านว่า ท่าน**ยะฮฺยา อิบนุลอะบิลมูตอ** ได้ยินมาจากท่าน อิรบาฎ โดยยึดตามการรายงานนี้ นอกจากว่ามีฮาฟิซเมืองชามคัดค้านดังกล่าวนี้ แล้วพวกเขากล่าวว่า ท่านยะฮฺยา อิบนุอะบิลมูตอไม่ได้ยินหะดิษมาจากท่าน อิรบาฎ แล้วก็ไม่เคยเจอกันอีกด้วย การรายนี้ถือว่ามีความผิดพลาดจากผู้ที่มีความเห็นดังกล่าวนี้ก็คือ ท่านอบู-ซุรอะฮฺ อัดดามัชกียฺ แล้วเล่ามาจากท่านดาฮีม พวกเขาเหล่านี้คงรู้จักชัยคฺ (อาจารย์) ของพวกดีกว่าผู้อื่น ....

ขัดแย้งเกิดขึ้นอย่างมากมาย และผู้รู้ก็ได้กระจัดกระจายออกไปอยู่ในแคว้นต่างๆ [5]

ผู้รู้แห่งสลัฟได้ชี้แจงว่ารากฐานที่ " **ญามาอะฮฺ** " จะต้องยึดถือนั้นก็คือ การยึดถือตามแนวทางของบรรดาศอฮาบะฮฺที่พวกเขาได้ดำรงอยู่ [6] แล้ว

---

[5] - มัจมัวะอัล-ฟาตาวา (๓ / ๑๕๗)

[6] - **อิมาม อิบนุตัยมิยะฮฺ** ได้กล่าวว่า : ย่อมเป็นที่ทราบกันดีสำหรับผู้ที่ได้ไตร่ตรอง , ได้พิจารณาถึงอัลกุรอานและซุนนะฮฺ และต่อสิ่งที่ชาวอะลุซซุนนะฮฺวัล-ญามาอะฮฺจากกลุ่มต่างๆได้เห็นพ้องกันว่า : ศตวรรษที่ดีที่สุดของประชาชาตินี้ – ทั้งในด้านการปฏิบัติ คำพูด หลักความเชื่อและอื่นๆ – ก็คือศตวรรษแรก ต่อมาก็กลุ่มชนที่อยู่ถัดจากยุคพวกเขา และกลุ่มชนในศตวรรษที่อยู่ถัดจากยุคพวกเขา ตามที่ถูกรายงานมาจากท่านนบี ﷺ

และพวกเขามีความประเสริฐกว่าคอลัฟ - คนยุคหลัง - ในทุกสิ่งที่เป็นความดี ทั้งเรื่องวิชาความรู้ การปฏิบัติ การอีมาน การมีสติปัญญา เรื่องศาสนา การอธิบาย และการประกอบอิบาดะฮฺ และพวกเขาเป็นผู้ที่สมควรยิ่งที่จะทำหน้าที่อธิบายแก่ทุกสิ่งที่มีข้อสงสัย ไม่มีใครที่จะปฏิเสธ ไม่ยอมรับสิ่งดังกล่าวนั้นนอกจากผู้ที่เย่อหยิ่งจองหองต่อหลักการอิสลามที่สำคัญเท่านั้น และอัลลอฮจะให้เขาหลงผิดทั้งๆที่มีความรู้

قال عبد الله ابن مسعود - رضي الله عنه - : من كان منكم مستنا فليستن بمن قد مات ، فإن الحي لا تؤمن عليه الفتنة ، أولئك أصحاب محمد ، أبر هذه الأمة قلوبا ، وأعمقها علما ، وأقلها تكلفا ، قوم إختارهم الله لصحبة نبيه وإقامة دينه ، فاعرفوا لهم حقهم ، وتمسكوا بهديهم ، فإنهم كانوا على الهدى المستقيم .

ท่านอับดุลลอฮ อิบนุ มัสอูด ﵁ – กล่าวว่า ใครก็ตามที่แสวงหาแนวทางในการปฏิบัติ ดังนั้นก็จงปฏิบัติตามผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เพราะว่าผู้ที่มีชีวิตอยู่ก็ไม่ถูกรับรองได้ว่าจะรอดพ้นจากฟิตนะฮฺ ชนเหล่านั้นก็คือบรรดาสาวกของท่านนบีมูฮัมมัด ﷺ เป็นผู้ที่มีหัวใจที่ดีงามยิ่งในประชาชาตินี้ มีความรู้ที่ลึกซึ้ง เป็นกลุ่มชนที่อัลลอฮได้คัดเลือกให้เป็นสาวกของท่านนบี และเพื่อทำหน้าที่เชิดชูศาสนา เพราะฉะนั้นพวกท่านจงรู้ถึงสิทธิที่ควรให้กับพวกเขา และจงยึดมั่นต่อแนวทางของพวกเขา เพราะว่าพวกเขาอยู่บนทางนำที่เที่ยงตรง

ใครก็ตามที่ไม่รับศาสนาจากพวกเขา แท้จริงเขาผู้นั้นคือหลงผิดและอุตริกรรมในศาสนา

ท่านอิมาม อะฮฺหมัด – รอฮิมาฮุลลอฮ – ได้กล่าวว่า :

قال الإمام أحمد – رحمه الله – (أصول السنة عندنا التمسك بما كان عليه أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم ، والاقتداء بهم، وترك البدع)

รากฐานต่างๆของซุนนะฮฺ ณ ที่เรานั้นก็คือ การยึดถือตามแนวทางบรรดาศอฮาบะฮฺของท่านรอซูล ﷺ และการเจริญรอยตามต่อพวกเขา พร้อมกับละทิ้งสิ่งที่เป็นอุตริกรรม [7]

และมีผู้รู้ท่านอื่นๆกล่าวว่า : สมควรที่พวกเจ้าจะต้องยึดแนวทางของผู้ที่ล่วงลับมาแล้ว เพราะพวกเขาได้นำสิ่งที่เป็นความเพียงพอและชัดเจนแล้ว (ในการยึดถือปฏิบัติ) หลังจากยุคพวกเขานั้นจะไม่มีความดีงามที่มันซ่อนเร้นอยู่ จะเกิดขึ้นโดยที่พวกเขาไม่รู้มาก่อน

وقد قال النبي – صلى الله عليه وسلم - : لا يأتي زمان إلا والذي بعده شر منه حتى تلقوا ربكم

ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า ยุคๆหนึ่งจะไม่เกิดขึ้น (กับมุนษย์) นอกจากว่าหลังจากยุคนั้นจะมีความเลวร้ายกว่ายุคที่ผ่านมา จนกระทั่งพวกท่านไปพบกับอัลลอฮ

แล้วยุคที่มีความดีงามในการรู้จักอัลลอฮจะเกิดขึ้นกับเราได้อย่างไร ?

ท่านอิมามชาฟิอียฺได้กล่าวถ้อยคำที่งดงามยิ่งในหนังสือ " ริซาละฮฺ " ของท่านว่า : พวกเขา (สลัฟ) อยู่เหนือกว่าพวกเราในทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ด้านสติปัญญา ด้านศาสนา และด้านความดีงาม และดีกว่าพวกเราในทุกๆสาเหตุที่ทำให้ได้รับความรู้ หรือได้รับทางนำ ทัศนะของพวกเขาที่มีให้แก่เรานั้น ย่อมดีกว่าทัศนะของเรา

[7] - ดู : ริซาละฮฺ (ฟัศลุลมากอล ฟี วูญูบี อิตตีบาอิสสะลาฟิลกีรอม) หน้า:19

ท่านอิมาม อัล – บัรบาฮารียฺ รอฮิมาฮุลลอฮ[8] ได้กล่าวว่า :

قال الإمام البربهاري - رحمه الله - : (والأساس الذي تبنى عليه الجماعة ، هم أصحاب محمد - صلى الله عليه وسلم،- رحمهم الله أجمعين - وهم أهل السنة والجماعة ، فمن لم يأخذ عنهم فقد ضل وابتدع ، وكل بدعة ضلالة، والضلالة وأهلها في النار).

และรากฐานที่ญามาอะฮฺ (กลุ่มที่รวมตัวกันบนความถูกต้อง) จะต้องยึดถือคือสาวกของท่านนบีมูฮัมมัด ﷺ พวกเขาคืออะฮลุซซุนนะฮฺวัล - ญามาอะฮฺ ดังนั้นผู้ใดที่ไม่รับศาสนาจากพวกเขา แท้จริงแล้วเขาได้หลงผิดและได้ทำอุตริกรรมขึ้นมา ทุกๆอุตริกรรมนั้นคือความหลงผิด ทั้งความหลงผิดและผู้ที่หลงผิดนั้นจะอยู่ในไฟนรก [9]

ท่านอิมาม อิบนุ ตัยมียะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า

وقال الإمام ابن تيمية - رحمه الله - : (فعلم أن شعار أهل البدع : هو ترك انتحال اتباع السلف)

---

8 เขาคือ *หะสัน อิบนุ อาลียฺ อัลบัรบาฮารียฺ อบู - มูฮัมมัด* เป็นปราชญ์ท่านหนึ่งที่มีความเคร่งครัดในการทำอิบาดะฮฺ อยู่ในระดับความจำที่แม่นยำเกี่ยวหลักอูศุลต่างๆ เป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่ศรัทธาอย่างแท้จริง เสียชีวิตในปี ๓๒๙ ฮศ. (โปรดดูในหนังสือ : ตอบากอตุลฮานาบีละฮฺ - ของท่าน อิบนิ อบียะลา (๓/๓๖-๘๐)

9 ชัรฮุซซุนนะฮฺ หน้าที่ ๕๙

"เป็นที่ทราบว่าเครื่องหมายของชาวอะฮฺลุลบิดอะฮฺนั้น การไม่สนใจที่จะปฏิบัติตามชาวสลัฟ" [10]

ประการที่สอง : ประเด็นทางด้านหลักความเชื่อ - อะกีดะฮฺ - หรือทางด้านภาคปฏิบัติที่สำคัญ [11] ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ผู้รู้ซุนนะฮฺ ว่าประเด็นเหล่านี้มันสอดคล้องอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺอย่างชัดเจน และเป็นที่รู้กันในความหมายของสิ่งที่เป็นรากฐาน "หลักอูศูล "

เพราะฉะนั้นผู้ใดที่ฝ่าฝืนข้อหนึ่งข้อใดที่เป็นรากฐานของอะลุซซุนนะฮฺ (หลักอูศูล) ซึ่งมันเป็นที่ชัดเจนว่ามีความสอดคล้องกับกุรอาน ซุนนะฮฺ และมติเอกฉันท์ (อิจมาอฺ) ของปวงปราชญ์ แน่นอนแล้วเขาได้หลุดออกจากแนวทางของชาวสลัฟ และจะถูกอ้างไปยังกลุ่มอื่นที่หลงผิด

และสาเหตุที่ต้องเอาข้อตัดสินการหลุดจากแนวทางสลัฟมาเกี่ยวโยงกับหลักอูศูล ก็เพราะว่าประเด็นที่ถูกนับว่าเป็นรากฐาน (หลักอูศูล) ซึ่งมีตัวบทต่างๆได้ยืนยันไว้อย่างชัดเจนโดยที่ไม่เป็นข้อสงสัยใดๆกับผู้ที่ศึกษาซุนนะฮฺ แล้วทั้งในอัลกุรอานและซุนนะฮฺก็ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนจนเป็นที่รู้กันอย่างแพร่หลาย และยังเป็นสิ่งที่ชาวสลัฟได้มีมติที่เห็นพ้องต้องกันอีกด้วย (อิจมาอฺ)

---

10 มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (๔ / ๑๕๕)

11 ท่านอิมาม *อิบนุตัยมียะฮฺ*กล่าวไว้ใน " มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา " (๖ /๕๖) ว่า : แต่สัจธรรมนั้น คือว่าประเด็นหลักๆที่สำคัญที่มาจาก -ประเด็นทางหลักอะกีดะฮฺ และภาคปฏิบัติ - ถือว่าเป็นประเด็นทางรากฐาน - ด้านอูศูล – และประเด็นที่มีรายละเอียดนั้น (ต้องอาศัยการอิจติฮาด) คือประเด็นข้อปลีกย่อย

ดังนั้นการที่มันเป็นส่วนหนึ่งจากรากฐานของศาสนา (อูศูลลุดดีน) ก็เท่ากับว่าเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญยิ่งในศาสนา อัลลอฮและรอซูล ﷺ ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจน แถมยังเป็นสิ่งสำคัญที่ท่านรอซูล ﷺ นำมาเผยแพร่แก่มนุษย์ชาติ และยังเป็นสิ่งสำคัญที่อัลลอฮจะนำมาเป็นหลักฐานยืนยันแก่ปวงบ่าวของพระองค์ [12]) เพื่อจะไม่มีข้ออ้างข้อแก้ตัวใด ๆในวันแห่งการสอบสวน(

และสิ่งนี้มันจะกลับไปสู่หลักฐานข้อหนึ่งที่ว่า : อัลลอฮได้ชี้แจงเกี่ยวกับทุกสิ่งที่จะช่วยให้รอดพ้นจากความพินาศต่าง ๆ โดยเป็นการชี้แจงที่เด็ดขาดไร้ซึ่งข้อแก้ตัวใด ๆกับผู้ที่ฝ่าฝืน [13] ดังที่อัลลอฮ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا بَعۡدَ إِذۡ هَدَىٰهُمۡ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ١١٥

“***อัลลอฮจะไม่ทำให้กลุ่มชนหนึ่งหลงผิด หลังจากที่พระองค์ได้ชี้ทางนำแก่พวกเขา นอกจากพระองค์จะทำให้สิ่งที่พวกเขายำเกรงได้ชัดเจนแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮเป็นผู้ทรงรอบรู้ทุก ๆ สิ่ง***” [14]

---

12 -โปรดดู : ดัรอุตาอารุดิลอักลิวัล-นักลิ (หน้า ๒ / ๒๖)

13 - ***ท่านอบุล อับบาส อิบนุตัยมียะฮฺ ได้อธิบายว่า*** : ประเด็นหลักๆที่สำคัญนั้น ได้มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจนแล้วในอัลกุรอาน และซุนนะฮฺ แต่ทว่าบางครั้งคนนั้น คนนี้ตกอยู่ในความผิดพลาดกับประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนโดยอาศัยการใช้หลักวินิจฉัย - อิจติฮาด – ที่ได้ทุ่มเทความพยายามเพื่อแสวงหาสัจธรรม แต่เนื่องจากพวกเขามีสิ่งที่เป็นความถูกต้อง และการปฏิบัติตามซุนนะฮฺอยู่ มันจะมาลบล้างความผิดพลาดดังกล่าวนั้น เหมือนดั่งความผิดพลาดที่ได้เกิดขึ้นกับศอฮาบะฮฺบางท่านในประเด็นการหย่าร้าง เรื่องมรดก และเรื่องอื่นๆอีกมากมาย และไม่ปรากฏว่าความผิดพลาดจะเกิดขึ้นกับพวกเขาในประเด็นหลักๆที่สำคัญ เพราะว่าการอธิบายของท่านรอซูลนั้น มันมีความชัดเจนแล้วในระหว่างพวกเขา (มัจมัวะอัล – ฟาตาวา เล่ม ๑๓ หน้า ๖๔-๖๕)

14 - อัต-เตาบะฮฺ: ๑๑๕

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺที่จะนำมาตัดสินบุคคลหนึ่งว่าเป็นผู้ที่ทำตามอารมณ์คือ สิ่งที่รู้กันในหมู่ผู้รู้ซุนนะฮฺว่ามันคัดค้านอย่างชัดเจนกับอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ ใครที่ตกอยู่ในการกระทำดังกล่าว ถือว่าเขาเป็นบุคคลหนึ่งที่ตกอยู่ในการกระทำบิดอะฮฺ (อะฮฺลุล อิบติดาอฺ)

จากตัวอย่างดังกล่าวเช่น การปฏิเสธในพระนามและคุณลักษณะต่าง ๆของอัลลอฮ การไม่ยอมรับต่อกฎสภาวะ (กอฎัร) การบอกว่าเป็นเรื่องที่อนุญาตให้ออกจากการปฏิบัติในบทบัญญัติของท่านนบีมูฮัมมัด ﷺ การเลยเถิดในศาสนาโดยยกมนุษย์ด้วยกันให้อยู่ในสถานะของพระเจ้า การกบฏต่อการเชื่อฟังผู้นำมุสลิม และการปฏิเสธต่อการลูบบนรองเท้าคุฟทั้งสอง และอื่น ๆอีกมากมายที่นอกเหนือไปจากนี้ [15]

ท่านอิมามซุฟยาน อิบนุ อุญัยนะฮฺ [16] รอฮิมาฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า:

قال الإمام سفيان بن عيينة – رحمه الله - : (السنة عشرة ، فمن كن فيه فقد استكمل السنة، ومن ترك منها شيئا فقد ترك السنة : إثبات القدر، وتقديم أبي بكر وعمر، والحوض، والشفاعة ، والميزان ، والصراط ، والإيمان قول وعمل، والقرآن كلام الله ، وعذاب القبر ، والبعث يوم القيامة ، ولا تقطعوا بالشهادة على مسلم .

---

15 - มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (เล่มที่ ๒๘ หน้าที่ ๑๐๕ – ๑๐๖)

16 - เขาคือ ซุฟยาน อิบนุ อุญัยนะ อิบนุ อาบิอิมรอน และชื่อของเขา มัยมูน อัล - ฮิลาลียฺ อบูมูฮัมมัด อัล - กูฟียฺ

ท่านอิมามชาฟีอียฺกล่าวว่า : (ฉันไม่เห็นคนใดเลยที่จะมีคำฟัตวาที่สมบูรณ์ยิ่งไปกว่าคำฟัตวาที่มาจากเขา) เขาถือกำเนิดในปี ๑๐๗ ฮศ. เสียชีวิตในปี ๑๙๘ ฮศ. โปรดดู : ตะซีบุล กามาล ของ มุซซียฺ (๓ / ๒๒๓ – ๒๒๘)

"ซุนนะฮฺ (สิ่งที่เป็นแนวทางของนบีที่สำคัญ) นั้นมีอยู่ 10 ประการ บุคคลใดที่มี 10 ประการนี้อยู่ในตัวเขา แน่นอนเขาได้มีซุนนะฮฺที่สมบูรณ์ แล้วบุคคลใดที่ละทิ้งไปบางส่วน เท่ากับว่าเขาได้ละทิ้งซุนนะฮฺ คือ การยอมรับในกฎสภาวะของอัลลอฮ การยอมรับว่าท่านอบูบักรและท่านอุมัร (มีความประเสริฐกว่าคนอื่น) การยอมรับต่อบ่อน้ำของท่านนบี การยอมรับต่อชาฟาอะฮฺ (การช่วยเหลือ) การยอมรับต่อตาชั่ง (ความดีความชั่ว) การยอมรับสะพานศิรอฎ การยอมรับว่าอีหม่านนั้นมีทั้งคำพูดและการกระทำ การศรัทธาว่าอัลกุรอานเป็นคำดำรัสของอัลลอฮ การศรัทธาต่อการลงโทษในหลุมฝังศพ การศรัทธาต่อการฟื้นคืนชีพในวันกียามะฮฺ และอย่าได้ไปรับรองสถานะของมุสลิมคนหนึ่งอย่างเด็ดขาด ว่าเขาเป็นชาวสวรรค์หรือชาวนรก" [17]

ท่านอิมาม อะลียฺ อิบนุล – มาดีนีย์ [18] รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า

وقال الإمام علي بن المديني – رحمه الله - : (السنة اللازمة التي من ترك منها خصلة لم يقلها أو يؤمن بها لم يكن من أهلها : ثم ذكر جملة من أصول أهل السنة)

---

17 - ชัรฮู อูศูลิ เอียะตีกอดิ อะลิซซุนนะฮฺ ของ อัลลาลีกาอีย (๒ / ๑๗๔)

18 - คือ ท่านอาลี อิบนุ อับดิลลาฮฺ อิบนุ ญะฟัร อัสสะดียฺ อัล-มาดีนียฺ อบุล ฮะสัน *ท่านอิมามบุคอรีได้กล่าวว่า* : ตัวของฉันไม่รู้สึกว่าด้อยกับคนหนึ่งคนใด นอกจากกับท่านอิบนุลมาดีนียฺ (ถือกำเนิดในปี ๑๖๑ ฮศ. เสียชีวิตในปี ๒๓๔ ฮศ.) โปรดดูเพิ่มเติมในหนังสือ: ตะซีบุลกามาล ของท่านมูซียฺ (๕ / ๒๖๘ – ๒๗๗)

ซุนนะฮฺที่จำเป็นซึ่งผู้ใดที่ละทิ้งลักษณะหนึ่งไปโดยที่ไม่ได้ศรัทธากับมันเขาก็ไม่ได้เป็นผู้หนึ่งจากชาวอะฮฺลิซซุนนะฮ หลังจากนั้นเขาก็กล่าวถึงอูศุลรากฐานทั่วไปของอะฮฺลิซซุนนะฮฺ [19]

ท่านอิมาม อิบนุ กูตัยบะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า :

وقال الإمام ابن قتيبة – رحمه الله – (أصحاب الحديث كلهم مجمعون على أن ماشاء الله كان ، ومالم يشأ لا يكون ، وعلى أنه خالق الخير والشر ، وعلى أن القرآن كلام الله غير مخلوق ، وعلى أن الله يرى يوم القيامة ، وعلى تقديم الشيخين ، وعلى الإيمان بعذاب القبر ، لا يختلفون في هذه الأصول ، ومن فارقهم في شيء منها نابذوه ، وباغضوه ، وبدعوه ، وهجروه)

นักฮะดิษทั้งหมดได้มีมติที่เห็นพ้องกันว่า สิ่งใดที่อัลลอฮทรงมีพระประสงค์ สิ่งนั้นก็จะเกิดขึ้น สิ่งใดที่พระองค์ไม่ทรงประสงค์ สิ่งนั้นก็จะไม่บังเกิดขึ้น พระองค์คือผู้สร้างความดีและความชั่ว อัลกุรอานนั้นเป็นคำดำรัสของอัลลอฮไม่ใช่มัคลูก (สิ่งที่ถูกสร้าง) อัลลอฮจะถูกมองเห็นในวันกิยามะฮฺ ท่านอบูบักรฺและอุมัรมีความประเสริฐเหนือบุคคลอื่น และมีการศรัทธาต่อการลงโทษในหลุมฝังศพ พวกเขาจะไม่ขัดแย้งกันในรากฐานเหล่านี้ (หลักอูศูล) ใครที่ขัดแย้งกับพวกเขาในสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากที่กล่าวมานี้ พวกเขา (นักฮะดิษ) ก็จะออกห่าง แสดงความโกรธเคือง จะฮุกมเขาผู้นั้นว่ากระทำบิดอะฮฺ (การอุตริกรรม) และจะตัดความสัมพันธ์กับเขา [20]

---

19 ชัรฮฺ อูศูล เอียะติกอดิ อะลิซซุนนะฮฺ ของ อัลลาลีกาอีย (๒ / ๑๘๕)

20 ตะวีล มุคตาลาฟิล ฮะดิษ (หน้า ๖๔)

โดยแท้จริงนี้คือสิ่งที่เป็นหลักอูศูลของชาวอะฮฺลุซซุนนะฮฺวัลญามาอะที่บรรดาผู้รู้เหล่านี้กล่าวเอาไว้ ผู้ใดที่ฝ่าฝืน หรือละทิ้งประการหนึ่งประการใด มันจะส่งผลให้เขาผู้นั้นต้องหลุดออกจากแนวทางซุนนะฮฺ และพ้นจากสภาพการเป็นชาวอะฮฺลุซซุนนะฮฺด้วยเช่นกัน

แล้วทุก ๆ ประเด็นที่บรรดาปวงปราชญ์ได้กล่าวเอาไว้นั้นในข้างต้นนั้นมันคือสิ่งที่เป็นมติเอกฉันท์แล้ว (อิจมาอฺ) พร้อมกับมีตัวบทหลักฐานจากอัลกุรอานและซุนนะฮฺได้ยืนยันไว้อย่างชัดเจนอีกด้วย

จากจุดนี้เองท่านอิมาม อิบนุ ตัยมิยะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ จึงได้กล่าวว่า:

قال الإمام ابن تيمية – رحمه الله - : (من خالف الكتاب المستبين ، والسنة المستفيضة ، أوما أجمع عليه سلف الأمة خلافا لا يعذر فيه، فهذا يعامل بما يعامل به أهل البدع)

ผู้ใดที่คัดค้าน สวนทางกับอัลกุรอานที่มีความชัดเจน และซุนนะฮฺที่ทราบกันอย่างแพร่หลาย หรือคัดค้านต่อสิ่งที่ชาวสลัฟได้มีมติที่เป็นเอกฉันท์ (อิจมาอฺ) ซึ่งมันเป็นการคัดค้านที่ไม่ควรได้รับการอภัย เขาผู้นั้นจะต้องถูกปฏิบัติเยี่ยงกับการปฏิบัติต่อชาวอะฮฺลุลบิดอะฮฺ [21] (อยู่ในหุกมเดียวกับพวกอะลุลบิดอะฮฺ)

ท่านอิบนุตัยมียะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า:

---

[21] มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (๒๔ / ๑๗๒)

وقال - رحمه الله - : (......أن المخالفين للحق البين من الكتاب والسنة هم عند جمهور الأمة معروفون بالبدعة ، مشهود عليهم بالضلالة ، ليس لهم في الأمة لسان صدق ولا قبول عام ، كالخوارج، والروافض، والقدرية ، ونحوهم ، وإنما يتنازع أهل العلم والسنة في أمور دقيقة تخفى على أكثر الناس)

(....ผู้ที่คัดค้านกับสัจธรรมอันชัดแจ้งที่มาจากอัลกุรอาน และซุนนะฮฺ ในทัศนะของผู้รู้นั้น คนเหล่านี้จะเป็นผู้ที่ตกอยู่ในการกระทำสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺ ถูกยืนยันว่าอยู่ในความหลงผิด ไม่มีคำพูดที่สัจจริง และไม่เป็นที่ถูกยอมรับ เช่น กลุ่มคอวาริจ กลุ่มชีอะฮฺรอฟิเฎาะฮฺ กลุ่มกอดารียะฮฺ และกลุ่มอื่นๆอีกมากมาย แท้จริงผู้มีความรู้และผู้ยึดถือซุนนะฮฺจะมีการถกเถียงกันในประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนและไม่เป็นที่ชัดเจนสำหรับคนส่วนมาก) [22]

และท่านอิบนุตัยมียะฮฺกล่าวอีกว่า

وقال : (والبدعة التي يعد بها الرجل من أهل الأهواء : ما اشتهر عند أهل العلم بالسنة مخالفتها للكتاب والسنة ، كبدعة الخوارج ، والروافض ، والقدرية ، والمرجئة)

และบิดอะฮฺ) การทำสิ่งที่อุตริกรรม (จะทำให้บุคคลหนึ่งถูกนับว่าเป็นพวกทำตามอารมณ์นั้นก็คือ บิดอะฮฺที่ทราบกันดีในหมู่ผู้รู้ซุนนะฮฺว่ามันคัดค้านกับอัลกุรอานและซุนนะฮฺอย่างชัดเจน เช่น บิดอะฮฺของกลุ่มคอวาริจ กลุ่มรอฟิเฎาะฮฺ กลุ่มกอดารียะ และกลุ่มมุรญิอะ เป็นต้น [23]

---

[22] อัล-อีมาน (หน้า ๒๘๑)

[23] มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (๓๕ / ๔๑๔) โปรดดู : (๒๘ / ๑๐๕ , ๒๐๕)

ดังนั้นไม่ใช่ทุก ๆประเด็นที่มีผู้คัดค้านผู้ฝ่าฝืนจะถูกตัดสินว่า หลงผิดเสมอไป แต่มันขึ้นอยู่กับว่าประเด็นนั้นมันเกี่ยวข้องกับหลักอูศูล ของอะฮฺลุซซุนนะฮฺหรือไม่

سئل الإمام أحمد عمن قال : أبوبكر وعمر وعلي وعثمان، فقال : ما يعجبني هذا القول . قيل له : فيقال : إنه مبتدع ، قال : أكره أن أبدعه البدعة الشديدة قيل له : فمن قال أبو بكر وعمر وعلي وسكت فلم يفضل أحدا ؟ قال : لا يعجبني أيضا هذا القول. قيل له : فيقال مبتدع ؟ قال : لا يعجبني هذا القول .

ท่านอิมามอะหมัดถูกถามเกี่ยวกับผู้ที่กล่าวว่า ท่านอบูบักรฺ อุมัร อาลี และอุสมาน) ใครมีความประเสริฐที่สุด (ท่านอิมามอะหมัดตอบว่า : ฉันก็ไม่รู้สึกแปลกอะไรเลยกับคำพูดนี้ มีคนกล่าวแก่อิมามอะหมัดว่า แล้วเขาก็ถูกกล่าวว่าเป็นผู้ที่กระทำบิดอะฮฺ (มุบตะเดียะฮฺ)) เพราะคำพูดนั้น (ท่านอิมามอะหมัดกล่าวว่า : ฉันรังเกียจเหลือเกินในการที่จะฮุกมว่าเขาทำบิดอะฮฺที่ถึงขั้นรุนแรง ก็มีคนกล่าวแก่ท่านอิมามอะหมัดอีกว่า แล้วผู้ที่กล่าวยอมรับต่อท่านอบูบักรฺ ท่านอุมัร และท่านอาลี) ในการเป็นคอลีฟะฮฺ (แต่ไม่ได้รับรองถึงความประเสริฐให้กับคนหนึ่งคนใด ? อิมามอะหมัดจึงตอบว่า : เช่นเดียวกันฉันก็ไม่เห็นว่าจะรู้สึกแปลกอะไรเลยกับคำพูดนี้ แต่ก็มีคนกล่าวแก่อิมามอะหมัดว่า เขาผู้นั้นเป็นมุบตาเดียะฮฺ ท่านอิมามอะหมัดกล่าวว่า คำพูดนี้ไม่เห็นจะทำให้ฉันรู้สึกแปลกอะไรเลย [24]

[24] บันทึกโดย ค็อลลาล ในหนังสือ " อัซซุนนะฮฺ " (๑ / ๓๗๘)

وقال ابن تيمية في مسألة المفاضلة بين عثمان وعلي – رضي الله عنهما : (هذه المسألة ليست من الأصول التي يضلل فيها المخالف عند جمهور أهل السنة، لكن المسألة التي يضلل المخالف فيها هي مسألة الخلافة)

ท่านอิบนุตัยมิยะฮฺกล่าวถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการรับรองถึงความประเสริฐระหว่างท่านอุสมานกับท่านอาลี รอฎิยัลลอฮุอันฮุมา : ว่านี้ไม่ใช่เป็นประเด็นที่รากฐาน (อูศูล) ซึ่งจะทำให้ผู้ที่คัดค้านมันถูกหุกมว่าหลงผิดในทัศนะของชาวซุนนะฮฺส่วนใหญ่ แต่ทว่าประเด็นที่จะทำให้ผู้คัดค้านถูกตัดสินว่าหลงผิดนั้นคือ ประเด็นที่เกี่ยวกับตำแหน่งในการเป็นคอลีฟะฮฺ [25]

แล้วนี่คือการชี้แจงจากอิมามอิบนุตัยมียะฮฺว่า ประเด็นที่ผู้คัดค้านถูกตัดสินว่าหลงผิดนั้น ก็คือประเด็นที่เป็นมติเอกฉันท์ (อิจมาอฺ) ในหมู่สลัฟ และเป็นที่ทราบกันดีว่าได้สอดคล้องกับอัลกุรอานและซุนนะฮฺอย่างชัดเจน เช่น การยอมรับว่าท่านอบูบักรฺเป็นคอลีฟะฮฺท่านแรก ต่อมาก็ท่านอุมัร ท่านอุสมาน และท่านอาลี แต่สำหรับประเด็นการรับรองถึงความประเสริฐในระหว่างท่านอุสมานและท่านอาลี รอฎิยัลลอฮุอันอันฮูมา ไม่ใช่ประเด็นที่เป็นรากฐานของอะลุซซุนนะฮฺวัลญามาอะฮฺ (อูศูล) เพราะว่ามันยังมีข้อขัดแย้งกันในหมู่สลัฟ

โดยเหตุนี้ปราชญ์อิสลามจึงเห็นพ้องกันในการที่จะตัดสินกับผู้ที่ขัดแย้งในประเด็นที่เป็นรากฐาน (อูศูล) ว่าตกเป็นบิดอะฮฺ (ทำอุตริกรรม) โดยต่างไปจากผู้ที่ขัดแย้งในประเด็นที่ใช้หลักการวินิจฉัย (อิจติฮาด) ซึ่งจะไม่ถึงขั้นที่จะถูกฮุก่มว่าเป็นบิดอะฮฺ

---

[25] มัจมัวะ อัล – ฟาตาวาอฺ (๓ / ๑๕๓)

قال أبو القاسم التيمي : (قال بعض العلماء: ماختلفوا فيه من المسائل الإجتهادية ، والفروع الدينية ، فإن الإنسان لا يصير به مبتدعا ، ولا مذموما متوعدا.

ท่านอบุล-กอซิมอัต - ตัยมีย ได้กล่าวว่า ผู้รู้บางท่านกล่าวว่า: สิ่งที่ผู้คนขัดแย้งกันในประเด็นที่ใช้หลักวินิจฉัย (อิจติฮาด) และในประเด็นที่เป็นข้อปลีกย่อยทางศาสนานั้น แท้จริงแล้วบุคคลนั้นก็จะไม่ตกเป็นผู้ที่ทำอุตริกรรม (มุบตะดิฮฺ) ในศาสนา และไม่เป็นผู้ที่ถูกตำหนิที่ได้รับการคาดโทษ [26]

ในทำนองเดียวกันอิมามอัช - ชาฏิบีย ได้กล่าวยืนยันเรื่องดังกล่าวนี้ไว้ในขณะที่ได้ชี้แจงถึงกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแตกแยกที่น่าตำหนิว่า:

وقد قرر الشاطبي ذلك أيضا – رحمه الله – عند بيانه الضابط في الافتراق المذموم : وهو ما كان ناتجا عن الاختلاف في أصل كلي ، أو قاعدة من قواعد الشريعة ، لا في جزئي من الجزئيات ، فإن الصحابة وقع بينهم اختلاف في المسائل الإجتهادية ، فقال عند كلامه عن حديث الإفتراق : (وذلك أن هذه الفرق إنما تصير فرقا بخلافها للفرقة الناجية في معنى كلي في الدين ، وقاعدة من قواعد الشريعة ، لا في جزئي من الجزئيات ، إذ الجزئي والفرع الشاذ لا ينشأ عنه مخالفة يقع بسببها التفرق شيعا ، وإنما ينشأ التفرق عند وقوع المخالفة في الأمور الكلية ، لأن الكليات تضم من الجزئيات غير قليل ، وشأنها في الغالب ألا تختص بمحل دون محل ، ولا بباب دون باب)

การแตกแยกที่น่าตำหนินั้นเป็นผลมาจากการขัดแย้งกันในรากฐานหลักๆ หรือกฎเกณฑ์หนึ่งกฎเกณฑ์ใดในบทบัญญัติศาสนา โดยที่ไม่เกิดขึ้น

[26] อัล- ฮุจญาตู ฟี บายานิล มาฮัจญะฮฺ (๒ / ๔๑๑)

ในข้อปลีกย่อย เพราะว่าบรรดาศอฮาบะฮฺนั้นก็ยังมีการขัดแย้งกันในประเด็นที่ต้องใช้หลักการวินิจฉัย (อิจติฮาด)

แล้วท่านก็ได้กล่าวถึงฮะดิษที่พูดถึงการแตกแยกว่า : ในทำนองนี้แหละกลุ่มต่างๆที่แตกออกมาจนกลายเป็นหลายกลุ่มนั้น โดยจะมีการขัดแย้งกับกลุ่มที่รอดพ้น (ฟิรเกาะนาญียะฮฺ) ในรากฐานหลักๆของบทบัญญัติศาสนา โดยที่ไม่เกี่ยวกับประเด็นข้อปลีกย่อย เพราะว่าในประเด็นปลีกย่อยนั้น มันจะไม่เกิดการขัดแย้งจนนำไปสู่การแตกแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ และโดยแท้จริงแล้วการแตกแยกออกเป็นกลุ่มๆนั้นมันจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการขัดแย้งกันในประเด็นที่เป็นรากฐานหลักๆของศาสนาเท่านั้น เพราะว่าประเด็นหลักๆ ที่มันจะรวมถึงประเด็นข้อปลีกย่อยถือว่ามีไม่น้อย และโดยส่วนใหญ่มันจะไม่จำกัดเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใด [27]

وقال - رحمه الله - أيضا عند كلامه على حديث الإفتراق : (وهو يحتمل أن يكون افتراقا على ما يعطيه مقتضى اللفظ ، ويحتمل أن يكون مع زيادة قيد لا يقتضيه اللفظ باطلاقه ، ولكن يحتمله ، كما كان لفظ الرقبة بمطلقها لا يشعر بكونها مؤمنة أو غير مؤمنة، ولكن اللفظ يقبله.

فلا يصح أن يراد مطلق الافتراق ، بحيث يطلق صور لفظ الاختلاف على معنى واحد ، لأنه يلزم أن يكون المختلفون في مسائل الفروع داخلين تحت إطلاق اللفظ ، وذلك باطل بالاجماع ، فإن الخلاف مذ زمان الصحابة – رضي الله عنهم – إلى الآن واقع في المسائل الإجتهادية ، وأول ما وقع الخلاف في زمان الخلفاء الراشدين المهديين ، ثم في

---

[27] อัล – เอียะอฺติศอม (๒ / ๑๗๗ – ๑๗๘)

سائر الصحابة ، ثم في التابعين ، ولم يعب ذلك أحد منهم ، وبالصحابة اقتدى من بعدهم في توسيع الخلاف ، فكيف يمكن أن يكون الافتراق في المذاهب مما يقتضيه الحديث ؟

وإنما يراد افتراق مقيد ، وإن لم يكن في الحديث نص عليه ، ففي الآيات مما يدل عليه ، كقوله تعالى : قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾﴾ الروم: ٣١ - ٣٢

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾ الأنعام: ١٥٩

وما أشبه ذلك الآيات الدالة على التفرق الذي صاروا به شيعا ومعنى صاروا شيعا أي : جماعات بعضهم قد فارق البعض ، ليسوا على تآلف ولا على تعاضد وتناصر ، بل على ضد ذلك ، فإن الإسلام واحد، وأمره واحد، فاقتضى أن يكون حكمه على الائتلاف التام لا على الاختلاف .

เช่นเดียวกันท่านอิมาม อัชชาฏิบีย์ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวถึงฮะดิษการแตกแยกของประชาชาตินี้ว่า : และหะดิษนี้เป็นไปได้ว่ามันอาจจะความหมายถึงการแตกแยกที่เป็นไปตามความหมายของคำในฮะดิษ และอาจจะมีนัยยะถึงการแตกแยกที่มีข้อจำกัดเฉพาะเพิ่มขึ้นมา โดยไม่เป็นไปตามนัยยะของคำที่กล่าวออกมา ดังเช่นคำว่า الرقبة (ทาส) เมื่อมีการกล่าวออกมาโดยกว้าง ๆแล้ว มันก็ไม่ได้หมายถึงทาสที่เป็นผู้ศรัทธาหญิง หรือไม่ใช่ทาสที่เป็นผู้ศรัทธาหญิง แต่ทว่าคำนั้นมันจะสอดรับกับความหมายของคำว่าทาส

ดังนั้นถือว่าไม่ถูกต้องในการที่จะใช้ความหมายของการแตกแยกแบบกว้าง ๆโดยไม่มีข้อจำกัดกับทุก ๆการขัดแย้งที่เกิดขึ้น มิเช่นนั้นผู้ที่ขัดแย้งในประเด็นข้อปลีกย่อยที่ศาสนาอนุญาตจะเข้าข่ายอยู่ภายใต้ความหมายของคำ

นี้ด้วย ดังกล่าวนี้ถือว่าไม่ถูกต้องโดยอิจมาอฺ) มติเอกฉันท์ (เพราะว่าการขัดแย้งในประเด็นที่ต้องอาศัยหลักการการวินิจฉัย (อิจติฮาด) มีมาตั้งแต่ยุคบรรดาศอฮาบะฮฺ ﷺ จวบจนปัจจุบันนี้ จุดเริ่มต้นของการขัดแย้งได้เริ่มขึ้นในยุคคอลีฟะฮฺ หลังจากนั้นในยุคศอฮาบะฮฺ ต่อมาก็ในยุคตาบีอีน และไม่มีผู้ใดจะมาตำหนิต่อกันในเรื่องดังกล่าวนี้ ต่อมาชนรุ่นหลังก็ได้เจริญรอยตามบรรดาศอฮาบะฮฺในการเปิดกว้างเกี่ยวกับประเด็นการขัดแย้ง แล้วจะเป็นไปได้อย่างไรที่การขัดแย้ง การแตกแยกในมัซฮับต่าง ๆจะถูกนับว่าเป็นการแตกแยกตามนัยยะของฮะดิษที่กล่าวไว้ข้างต้น

โดยแท้จริง ๆแล้วมันหมายถึงการแตกแยกที่มีข้อจำกัดเฉพาะถึงแม้ว่าในฮะดิษจะไม่มีการระบุไว้ก็ตาม แต่เนื่องจากมีหลายโองการจากอัลกุรอานได้ชี้ถึงข้อจำกัดเอาไว้ ดังเช่นคำดำรัสของอัลลอฮที่ว่า

قَالَ تَعَالَى: ﴿وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝٣١ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝٣٢﴾ الروم: ٣١ - ٣٢

"และอย่าอยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี (คือ) *ในหมู่ผู้แบ่งแยกศาสนาของพวกเขาออกเป็นนิกายต่าง ๆ และแต่ละหมู่คณะก็พอใจต่อสิ่งที่พวกเขามีอยู่"*
(อัรรุม อายะหฺที่ 31 – 32)

และอัลลอฮได้ตรัสไว้อีกว่า

قَالَ تَعَالَى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ﴾ الأنعام: ١٥٩

"แท้จริงบรรดาผู้ที่แบ่งแยกศาสนาของพวกเขา และพวกเขาได้กลายเป็นนิกายต่าง ๆ นั้น เจ้า (มุฮัมมัด) *หาใช่อยู่ในพวกเขาแต่อย่างใดไม่"* (อันอามอายะหฺที่ 159)

และยังมีโองการอัลกุรอานอีกมากมายที่ชี้ถึงการแตกแยก จนกระทั่งว่าพวกเขานั้นได้แตกออกเป็นกลุ่มเป็นพรรคต่าง ๆขึ้นมา แล้วพวกเขาขาดความรัก ความสามัคคีต่อกัน ที่เลวร้ายไปกว่านั้นก็กลายเป็นศัตรูต่อกันในที่สุด แท้จริงแล้วอิสลามนั้นเป็นหนึ่งเดียว และคำสั่งใช้ของอิสลามก็มีหนึ่งเดียว ดังนั้นฮุกม (ข้อตัดสิน) ของอิสลามก็เพื่อให้ผู้คนอยู่บนความสามัคคีต่อกัน ไม่ใช่อยู่ท่ามกลางความแตกแยก [28]

และจากที่กล่าวยืนยันมาข้างต้นนี้ เป็นการแจกแจงถึงรากฐานของแนวทางสลัฟ (อูศูล) และกฎเกณฑ์ของมัน และการฝ่าฝืนกับอูศูลข้อหนึ่งข้อใดนั้นถือว่าเป็นบิดอะฮฺ แล้วผู้ใดก็ตามที่ไปขัดกับหลักอูศุลข้อหนึ่งข้อใด ซึ่งเป็นการขัดแย้งที่ไม่ได้รับการอภัย เขาผู้นั้นจะกลายเป็นผู้ที่ทำบิดอะฮฺ เป็นผู้ที่หลุดออกจากแนวทางสลัฟ

---

[28] อัล – เอิยะติศอม (๑/๑๖๑ –๑๖๒)

บทที่สอง

การฮุกมที่เจาะจงต่อตัวบุคคล เมื่อเขาได้คัดค้านต่อหลักอูศูลของปราชญ์สลัฟ

ได้มีการอธิบายผ่านมาแล้วในบทที่หนึ่งว่า: ผู้ใครที่ฝ่าฝืนข้อหนึ่งข้อใดต่อรากฐาน (อูศูล) ของชาวอะฮฺลุซซุนนะฮฺวัลญามาอะฮฺ แน่นอนเขาผู้นั้นได้หลุดออกจากแนวทางสลัฟ และเป็นผู้หนึ่งที่ตกอยู่ในการกระทำบิดอะฮฺ แต่ทว่าดังกล่าวนี้มันเป็นเพียงแค่ ข้อตัดสิน (ฮุกม) ที่กล่าวออกมาโดยรวม ๆ ไม่ได้เจาะจงที่ตัวบุคคลเป็นการเฉพาะ

ส่วนข้อตัดสิน (ฮุกม) ที่เจาะจงต่อตัวบุคคลนั้น มันเป็นประเด็นที่มีรายละเอียดที่จะต้องอธิบาย เพราะไม่ใช่ว่าทุกคนที่ตกอยู่ในการกระทำบิดอะฮฺจะต้องถูกฮุกมว่าเป็นผู้ทำบิดอะฮฺเสมอไป กล่าวคือเมื่อปรากฏว่าเขาผู้นั้นโดยพื้นฐานเดิมเป็นผู้ที่รักชาวสลัฟ แหล่งในการรับหลักฐานทางบทบัญญัติศาสนาของเขาก็สอดคล้องกับชาวสลัฟ แล้วเขาเกิดพลาดพลั้งไปกระทำสิ่งที่ค้านกับรากฐาน (หลักอูศูล) ของชาวสลัฟ โดยแน่นอนแล้วในสภาพนี้ถือว่าเขายังไม่ถึงขั้นที่หลุดออกจากแนวทางสลัฟ และไม่ตกเป็นผู้ที่ทำอุตริกรรม (มุบตะเดียะ) แต่เราจะกล่าวเพียงแค่ว่า เขาผู้นั้นมีข้อผิดพลาดในเรื่องนั้นเรื่องนี้ที่ไปสอดคล้องกับชาวบิดอะฮฺ เนื่องจากได้เป็นที่ชัดเจนว่าทรรศนะหรือคำพูดที่เขายึดนั้นมัน

อ่อนแอ และไม่ควรกล่าวว่าเขามีสภาพที่เหมือนกับชาวบิดอะฮฺ และอยู่ในฮุกมเดียวกัน หรืออยู่ในบริบทเดียวกันกับการทำบิดอะฮฺของพวกเขา

แล้วในกรณีที่" ***มีเงื่อนไขครบถ้วนสมบูรณ์*** " (ในการตัดสินว่าเป็นมุบตะเดียะฮฺ) และ" ***ไม่มีอุปสรรคที่เป็นข้อห้ามในการออกฮุกม*** " เขาผู้นั้นถือว่ามีสภาพที่เหมือนกับพวกอะฮฺลุลบิดอะฮฺ และตกอยู่ในฮุกมเดียวกับพวกเขา

มีคนกล่าวแก่ อบูอับดิลลอฮฺ คือท่านอะหมัด อิบนุฮัมบัลว่า

قيل لأبي عبد الله أحمد بن حنبل: (رجل محدث يكتب عنه الحديث قال : من شهد أن العشرة في الجنة فهو مبتدع ، فاستعظم ذلك – أي : الإمام أحمد - ، وقال : لعله جاهل لا يدري)

ชายคนหนึ่งที่มีสถานะเป็นมูหัดดิษ (**ผู้ที่มีความรอบรู้ในฮะดิษ**) ซึ่งฮะดิษนั้นจะถูกถ่ายทอด ถูกบันทึกจากเขาโดยเขาได้กล่าวว่า: ใครที่รับรองว่า (สิบคนที่ได้รับข่าวดีว่าอยู่ในสวรรค์) อยู่ในสวรรค์ ถือว่าเขาผู้นั้นตกเป็นมุบตะเดียะ ท่านอิมามอะหมัดถือว่าคำพูดดังกล่าวนั้นเป็นเรื่องหนัก แล้วท่านก็จึงกล่าวขึ้นว่า บางทีเขาอาจจะกล่าวอย่างงั้นออกมา เพราะไม่รู้ก็ได้ [29]

ท่านอิมามอะหมัดถูกถามเช่นเดียวกันว่า

[29] รายงานโดย คอลาล ในหนังสือ " อัซซุนนะฮฺ " (๑ / ๓๖๙)

وسئل أيضا : ما تقول فيمن لم يثبت خلافة علي ؟ قال : بئس القول هذا . زاد أحمد بن الحسن ، عن بكر ، عن أبيه قلت : يكون من أهل السنة ؟ قال الإمام أحمد : ما أجترئ أن أخرجه من السنة ، تأول فأخطأ.

ท่านมีความเห็นอย่างไรกับผู้ที่ไม่ยอมรับการเป็นคอลีฟะฮฺของท่านอาลี ? ท่านตอบว่า: คำพูดนี้ช่างน่าเกลียดยิ่ง ท่านอะหมัด อิบนุล ฮะซัน ได้เพิ่มเติมโดยรายงานมาจาก ท่านบักรฺ จากพ่อของเขาว่า เขาจะเป็นส่วนหนึ่งจากชาวอะฮฺลิซซุนนะฮฺหรือไม่ ? ท่านอิมามอะหมัดตอบว่า ฉันมิบังอาจที่จะขับไล่เขาออกจากซุนนะฮฺ เขาอาจจะอาศัยการตีความ แล้วเกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด [30]

ท่านอะหมัด อิบนุ มูนีอฺ อัล บัฆวียฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า

وقال أحمد بن منيع البغوي - رحمه الله - : (من زعم أنه – أي القرآن – مخلوق فهو جهمي، ومن وقف فيه فإن كان ممن لا يعقل مثل البقالين والنساء والصبيان سكت عنه، وعلم)

ใครที่อ้างว่าอัลกุรอานนั้นเป็นมัคลูก (สิ่งที่ถูกสร้าง) เขาผู้นั้นคือ ญะฮฺมียฺ แล้วใครก็ตามที่คัดค้าน) เกี่ยวกับอัลกุรอาน (หากว่าเขาเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ เช่น คนขายถั่ว สตรี และเด็กๆ เขาก็จะไม่ถูกวิจารณ์ใด และจะต้องได้รับการสั่งสอนให้มีความรู้ [31]

---

30 รายงานโดย คอลาล ในหนังสือ " อัซซุนนะฮฺ " (๑ / ๔๒๘)

31 อบูกอซิม อัตตัยมียฺได้กล่าวไว้ในหนังสือ " อัลฮุจญะฮฺ ฟี บายานิลมาฮัจญะฮฺ " (๒ / ๔๒๔)

ท่านอิมาม อิบนุ ตัยมิยะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับผู้ที่จะตกเป็นมุบตะเดียะฮฺ

وقال الإمام ابن تيمية – رحمه الله - : في بيان من هو المبتدع : (ومثل هؤلاء إذا لم يجعلوا ما ابتدعوه قولا يفارقون به جماعة المسلمين ، يوالون عليه ويعادون ، كان من نوع الخطأ ، والله سبحانه وتعالى يغفر للمؤمنين خطأهم في مثل ذلك. ولهذا وقع في مثل هذا كثير من سلف الأمة وأئمتها: لهم مقالات قالوها باجتهاد، وهي تخالف ما ثبت في الكتاب والسنة ، بخلاف من والى موافقه وعادى مخالفه وفرق بين جماعة المسلمين، وكفر وفسق مخالفه دون موافقه في مسائل الآراء والاجتهادات، واستحل قتال مخالفه دون موافقه، فهؤلاء من أهل التفرق والاختلافات)

และตัวอย่างของพวกเขาเหล่านั้น เมื่อพวกเขาไม่ได้ทำให้สิ่งที่พวกเขาอุตริกรรมขึ้นมา เป็นคำพูด คำกล่าวที่จะมาสร้างความแตกแยกกับกลุ่มบรรดามุสลิม โดยจะรักและเป็นศัตรูกันก็ขึ้นอยู่กับคำกล่าวนั้น ถือว่าเป็นประเภทหนึ่งของความผิดพลาด และอัลลอฮจะอภัยให้กับมุมินซึ่งความผิดพลาดในเรื่องดังกล่าวนั้น

เพราะเหตุนี้ผู้รู้สลัฟส่วนมากก็ ได้ตกอยู่ในสภาพดังกล่าวคือ : พวกเขามีคำพูดต่าง ๆ ที่กล่าวออกมาโดยอาศัยหลักการอิจติฮาด แล้วมันไปคัดค้านกับสิ่งที่ถูกยืนยันอยู่ในอัลกุรอานและซุนนะฮฺ โดยต่างกับผู้ที่จะรักเฉพาะผู้ที่เห็นด้วยกับเขา จะเป็นศัตรูจะกับผู้ที่เห็นต่างกับเขา อีกทั้งยังสร้างความแตกแยกในระหว่างกลุ่มชนมุสลิม และตักฟีร ตัฟซีกกับผู้เห็นต่างใน

ประเด็นที่ใช้หลักการวินิจฉัย (อิจติฮาด) และยังถือว่าหะล้าลในการที่จะต่อสู้กับผู้เห็นต่าง ชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่สร้างความแตกแยก [32]

وقال في بيان اشتراط بلوغ الحجة في الحكم على المعين بالبدعة : (إذا رأيت المقالة المخطئة قد صدرت من إمام قديم فاغتفرت ، لعدم بلوغ الحجة له ، فلا يغتفر لمن بلغته الحجة ما اغتفر للأول ، فلهذا يبدع من بلغته أحاديث عذاب القبر ونحوها إذا أنكر ذلك ، ولا تبدع عائشة - رضي الله عنها - ونحوها ممن لم يعرف بأن الموتى يسمعون في قبورهم ، فهذا أصل عظيم فتدبره فإنه نافع)

ชัยคุลอิสลามอิบนุตัยมิยะฮฺ ได้ชี้แจงถึงเงื่อนไขใน " การรับรู้หลักฐาน " เกี่ยวกับการฮุกมที่เจาะจงในตัวบุคคลว่าตกเป็นบิดอะฮฺว่า : เมื่อท่านเห็นคำพูดที่เกิดความผิดพลาดได้ออกมาจากผู้รู้ที่อาวุโสก่อนๆ คำพูดที่ผิดพลาดนั้นก็จะได้รับการอภัย เนื่องจากเขาไม่รับรู้ถึงหลักฐาน แต่สำหรับผู้ที่รับรู้หลักฐานนั้นแต่ดื้อดึงก็จะไม่ได้รับการอภัย โดยเหตุนี้เองผู้ที่รู้ฮะดิษการลงโทษในหลุมฝังศพ แล้วไม่ยอมรับมัน เขาก็จะถูกฮุกมว่าเป็นบิดอะฮฺ ส่วนท่านหญิงอาอีชะฮฺ รอฎิยัลลอฮุอันฮา และคนอื่นๆนั้นที่ไม่ทราบว่าผู้ตายจะได้ยินขณะที่อยู่ในหลุมฝังศพจะไม่ถูกฮุกมว่าตกอยู่ในบิดอะฮฺ (เพราะไม่รู้หลักฐาน) นี่คือเป็นหลักอูศูล (รากฐาน) ที่สำคัญยิ่ง ท่านจงพิจารณาให้ดีเพราะมันเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ [33]

บุคคลใดที่เขายอมรับในรากฐานข้อแรก (อูศูล) คือแหล่งในการรับบทบัญญัติทางศาสนา หลังจากนั้นเขาก็ตกอยู่ในการกระทำสิ่งที่เป็น

---

[32] มัจมัวะ อัล ฟาตาวา (๓ / ๓๔๙)

[33] มัจมัวะ อัล ฟาตาวา (๖ /๖๑)

บิดอะฮฺ ดังนั้นฮุกมจะไม่เกิดขึ้นกับเขา นอกจากว่าหลังจากที่มีเงื่อนไขครบถ้วนสมบูรณ์ - توفر الشروط - และไม่มีข้อห้ามในการฮุกม - انتفاء الموانع- ส่วนใครก็ตามที่ขาดรากฐาน (อูศูล) ข้อแรก ดังนั้นฮุกมก็จะเกิดขึ้นกับเขาโดยทันที ก็เพราะว่าเขาไม่ได้เคร่งครัดในการยึดถือซุนนะฮฺตั้งแต่เดิม เพื่อจะอ้างไปถึงซุนนะฮฺ ด้วยเหตุนี้เองท่านจะพบว่าปราชญ์แห่งสลัฟนั้นจะให้ลักษณะกับผู้ที่ยึด รากฐาน (อูศูล) ของมัวะตาซิละฮฺ หรือ อาชาอีเราะฮฺ ว่าเป็น มัวะตาซิลียฺ กอดารียฺ อัชอารียฺ เป็นต้น (เป็นการตัดสินไปตามรากฐานของแต่ละกลุ่มที่มีอยู่ในคน ๆ นั้น)

และเมื่อมีการวางเงื่อนไขว่า " ***ต้องมีเงื่อนไขที่ครบถ้วนสมบูรณ์*** " - توفر الشروط และ " ***ไม่มีข้อห้ามในการที่จะฮุกมคนหนึ่งว่ากระทำบิดอะฮฺ*** " - انتفاء الموانع -ไม่ได้หมายความว่า : เราจะนิ่งเฉยต่อบิดอะฮฺ โดยไม่ชี้แจงถึงความหลงผิดของมัน ดังนั้นสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺนั้นจะต้องมีการตอบโต้ ชี้แจงต่อไป พร้อมกับเตือนผู้คนให้ระวัง โดยที่ไม่ต้องคำนึงว่าใครเป็นผู้ที่กล่าวบิดอะฮฺออกมามีสถานะอย่างไร มิเช่นนั้นแล้วหากเรานิ่งเงียบ แน่นอนศาสนาของอัลลอฮจะเกิดความสับสนกับผู้คน แล้วสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺจะกลายเป็นซุนนะฮฺในมุมมองของผู้คนไป

และการที่เราได้เตือนให้ระวังจากสิ่งบิดอะฮฺ ไม่ได้จำเป็นว่าผู้ที่กระทำมันจะต้องตกเป็นมุบตะเดียะฮฺ (ผู้ที่ทำอุตริกรรม) นอกจากว่าจะมีเงื่อนไขที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และไม่มีข้อห้ามในการที่จะฮุกมบิดอะฮฺ

ชัยคฺ มูหัมมัด อิบนุ ศอลิหฺ อัล อุษัยมีน รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวว่า

قال الشيخ محمد ابن صالح العثيمين – رحمه الله - : (وأما الخطأ في العقيدة : فإن كان خطأ مخالفا لطريق السلف ، فهو ضلال بلا شك ، ولكن لا يحكم على صاحبه بالضلال حتى تقوم عليه الحجة، فإذا قامت عليه الحجة ، وأصر على خطئه وضلاله ، كان مبتدعا فيما خالف فيه الحق)

ส่วนข้อผิดพลาดในเรื่องอะกีดะฮฺนั้น หากว่าเป็นข้อผิดพลาดที่สวนทางกับแนวทางของชาวสลัฟ มันคือการหลงผิดโดยที่ไม่มีข้อข้อสงสัยใด ๆ แต่จะยังไม่มีการฮุกมไปยังตัวบุคคลว่าหลงผิด จนกว่าจะมีหลักฐานมาอันชัดแจ้งยืนยันแก่เขา เมื่อมีหลักฐานถูกยืนยันแก่เขา แต่เขาก็ยังยืนกรานอยู่กับความผิดพลาดและการหลงผิดนั้น เขาผู้นั้นได้ตกเป็นผู้ทำอุตริกรรม (มุบตะเดิยะ) แล้วในสิ่งที่ค้านกับสัจธรรม [34]

หากมีคนกล่าวว่า: มีข้อแตกต่างกันในระหว่างสองอย่างที่เกี่ยวกับเรื่องตักฟีร (การตัดสินว่าตกเป็นกุฟรฺ) และตัฟซีก (การตัดสินว่าตกเป็นอยู่ในการฝ่าฝืน) และในระหว่างเรื่องตับเดียะ (การตัดสินว่าตกเป็นบิดอะ) ส่วนเรื่องตักฟีร และตัฟซีกนั้นได้ถูกวางเงื่อนไขว่าจะต้องเอาหลักฐานมายืนยันก่อน ส่วนเรื่องตับเดียะก็ไม่ได้ถูกวางเงื่อนไขดังกล่าว

คำตอบคือ :ไม่มีข้อแตกต่างกันในระหว่างเรื่องเหล่านี้ในแง่ของบทบัญญัติศาสนา เพราะทั้งหมดนั้นถูกวางอยู่บนรากฐานของการคาดโทษและการเอาฮุกมในการคาดโทษไปลงกับตัวบุคคล มันจำเป็นต้องมีเงื่อนไขที่ครบถ้วน และไม่มีข้อห้ามในการที่จะออกฮุกม เช่นเดียวกันในแต่ละ

[34] กีตาบุล อิลมิ หน้า ๑๓๕

ประเด็น (ตักฟีร ตัฟซีก และตับเดียะ) มันก็จะมีฮุกมที่จะถูกใช้อย่างเหมาะสมกับแต่ละคน

คนที่เป็นกาฟิรก็คือ จะไม่ถูกละหมาดให้ จะไม่ถูกฝังที่หลุมฝังศพของบรรดามุสลิม และฮุกมอื่นๆที่เกี่ยวกับบุคคลที่ตกเป็นกุฟรฺ

และผู้ที่ทำอุตริกรรม (มุบตะเดิยะ) นั้นจะต้องถูกทำโทษ ถูกตักเตือน ถูกเตือนให้ออกห่าง และถูกตัดความสัมพันธ์ และฮุกมอื่นๆที่เกี่ยวกับบุคคลที่ตกเป็นมุบตะเดียะ

แต่อย่างไรก็ตามการคัดค้าน สวนทางกับหลักอูศูลที่หลุดออกมาจากคนๆหนึ่งนั้น บางครั้งเขาผู้นั้นจะได้รับการอภัย หรือบางครั้งอาจจะไม่ได้รับการอภัยโดยขึ้นอยู่กับบริบทที่แตกต่างกัน

ท่านอบุล อับบาส อิบนุตัยมิยะฮฺ รอฮิมาฮุลลอฮ ได้กล่าวยืนยันถึงว่าไม่มีแตกต่างกันในระหว่างเรื่องตักฟีร ตัฟซีก และตับเดียะฮฺ :

قال أبو العباس ابن تيمية – رحمه الله – مقررا عدم التفريق بين باب التكفير والتفسيق والتبديع : (وإنما " المقصود هنا " أن ما ثبت قبحه من البدع وغير البدع من المنهي عنه في الكتاب والسنة أو المخالف للكتاب والسنة إذا صدر عن شخص من الأشخاص فقد يكون على وجه يعذر فيه ; إما لاجتهاد أو تقليد يعذر فيه وإما لعدم قدرته كما قد قررته في غير هذا الموضع وقررته أيضا في أصل " التكفير والتفسيق " المبني على أصل الوعيد .

فإن نصوص " الوعيد " التي في الكتاب والسنة ونصوص الأئمة بالتكفير والتفسيق ونحو ذلك لا يستلزم ثبوت موجبها في حق المعين إلا إذا وجدت الشروط وانتفت الموانع لا فرق في ذلك بين الأصول والفروع . هذا في عذاب الآخرة فإن المستحق

للوعيد من عذاب الله ولعنته وغضبه في الدار الآخرة خالد في النار أو غير خالد وأسماء هذا الضرب من الكفر والفسق يدخل في هذه " القاعدة " سواء كان بسبب بدعة اعتقادية أو عبادية أو بسبب فجور في الدنيا وهو الفسق بالأعمال . فأما أحكام الدنيا فكذلك أيضا ; فإن جهاد الكفار يجب أن يكون مسبوقا بدعوتهم ; إذ لا عذاب إلا على من بلغته الرسالة وكذلك عقوبة الفساق لا تثبت إلا بعد قيام الحجة .

แท้จริงจุดประสงค์ ณ ที่นี้ก็คือ สิ่งที่น่ารังเกลียดที่เป็นอุตริกรรมทั้งหลาย (บิดอะฮฺ) และสิ่งอื่นๆที่นอกเหนือไปจากอุตริกรรมที่ได้มีการระบุห้ามไว้ในอัลกุรอานและซุนนะฮฺ หรือสิ่งที่เป็นคัดค้านกับอัลกุรอานและซุนนะฮฺ ที่ได้ออกมาจากคนๆหนึ่ง บางทีเขาผู้นั้นจะได้รับการอภัย อาจจะเป็นเพราะการวินิจฉัย (อิจติฮาด) หรือการทำตามโดยที่ไม่รู้หลักฐาน (ตักลีด) ที่ได้รับการอภัย หรือเป็นเพราะว่าเขาอาจจะไม่มีความสามารถที่จะไปสู่สิ่งที่ถูกต้องได้ เหมือนดังที่เราได้ยืนยันมาในหลายตอนแล้ว

ดังนั้นตัวบทที่เกี่ยวกับ "***การคาดโทษ***" ที่อยู่ในอัลกุรอานและซุนนะฮฺ และตัวบทที่บรรดาผู้รู้ได้ยืนยันเอาไว้เกี่ยวกับการ "***ตักฟีร***" และ "***ตัฟซีก***" ไม่ได้เป็นการยืนยันฮุกมที่จะเกิดขึ้นกับตัวบุคคลโดยเจาะจง นอกจากว่าเมื่อมันครบเงื่อนไข และไม่มีข้อข้อห้าม โดยที่ไม่มีข้อแตกต่างกันในดังกล่าวนี้ทั้งในเรื่องรากฐาน (***อูศูล***) และข้อปลีกย่อย (***ฟูรัวะ***) นี่คือเป็นสิ่งเกี่ยวการลงโทษในวันอาคีเราะฮฺ แล้วผู้ที่ได้รับการคาดโทษเช่นการลงโทษ , การสาปแช่ง และความโกรธกริ้วของอัลลอฮในโลกหน้า เขาจะอยู่ในไฟนรกตลอดกาล หรืออาจจะไม่ตลอดกาล และชื่อเรียกของประเภทนี้จากการเป็นกุฟรฺ และฟิสกฺ มันจะเข้าอยู่ในกฎข้อนี้ ไม่ว่ามันจะเกิดขึ้นเนื่องจากบิดอะฮฺ

ทางอะกีดะฮฺ หรืออิบาดะฮฺ หรือเนื่องจากการการทำชั่วในดุนยานี้ คือการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนต่ออัลลอฮ

ส่วนข้อตัดสิน (ฮุกม) ในดุนยาก็เช่นเดียวกัน สำหรับการต่อสู้กับพวกกุฟฟาร จำเป็นที่จะต้องมาหลังจากการดะวะฮฺเชิญชวนพวกเขา เพราะไม่มีการลงโทษใดๆจะเกิดขึ้น นอกจากกับบุคคลที่สารการเผยแพร่ไปถึงเขา และเช่นเดียวกันการลงโทษกับคนชั่วจะไม่เกิดขึ้น ยกเว้นหลังจากที่มีหลักฐานมายืนยัน [35]

จุดสำคัญของประเด็นนี้คือ

สำหรับตัวบุคคลนั้น บางครั้งเขาจะไม่ได้รับการตำหนิ และไม่ถูกฮุกมว่าเป็นบิดอะฮฺ เนื่องจากขาดเงื่อนไขที่สมบูรณ์ หรือมีข้อห้ามในการออกฮุกม ถึงแม้ว่ามีสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺเกิดขึ้นในตัวเขาก็ตาม

แต่แท้จริงแล้วบุคคลนั้นสมควรจะถูกตำหนิ ก็ต่อเมื่อความจริงประจักษ์แก่เขา แต่ยังดื้อดึง หรือเขาได้ละเลยในการแสวงหาความจริง หรือเมื่อรู้ความจริงแล้ว แต่ผินหลังให้โดยไม่สนใจ เนื่องจากอยากจะทำตามอารมณ์ของตัวเอง

และหลักฐานของเรื่องนี้คือว่า : ข้อชี้ขาด (ฮุกม) ในข้อบังคับใช้ทางศาสนา มันจะถูกยืนยันกับมูกัลลัฟ ก่อนที่เขาจะรู้หรือไม่ ?

ที่ชัดเจนที่สุดก็คือ ข้อบังคับใช้ทางศาสนา จะยังไม่ถูกยืนยันแก่มูกัลลัฟ ยกเว้นหลังจากที่ได้รู้ถึงหลักฐาน อัลลอฮ ﷻ ได้ตรัสว่า

قَالَ تَعَالَى: ﴿لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ﴾ الأنعام: ١٩

---

[35] มัจมัวะ อัล – ฟาตาวา (๑๐ / ๓๗๑ – ๓๗๒)

"เพื่อที่ฉันจะได้ใช้อัลกุรอานนี้ตักเตือนพวกท่าน และผู้ที่อัลกุรอานนี้ไปถึงเขา" [36]

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝١٥﴾ الإسراء: ١٥

"และเราจะไม่ลงโทษกลุ่มชนหนึ่งกลุ่มชนใด จนกว่าเราจะส่งรอซูลมา" [37]

قَالَ تَعَالَىٰ: ﴿لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِ﴾ النساء: ١٦٥

"เพื่อว่ามนุษย์จะได้ไม่มีหลักฐานใด ๆ อ้างแก้ตัวแก่อัลลอฮฺได้ หลังจากบรรดารอซูลเหล่านั้น" [38]

ومما يجب أن يعلم : ليس كل من اجتهد واستدل يتمكن من معرفة الحق ويتوصل إليه ، ولا يستحق الوعيد إلا من ترك مأمورًا به أو فعل محظورًا، إذ إن من اجتهد واستدل فاتقى الله ما استطاع كان هذا هو الذي كلفه الله إياه . وهذا هو قول الفقهاء والأئمة وهو القول المعروف عن سلف الأمة .

จากสิ่งที่ควรจะต้องรู้ก็คือ ไม่ใช่ทุกคนที่ใช้หลักการวินิจฉัย - อิจติฮาด - และค้นหาหลักฐาน จะสามารถรู้และเข้าถึงสัจธรรมได้ และไม่มีผู้ใดที่สมควรได้รับการคาดโทษ นอกจากผู้ที่ละทิ้งคำสั่งใช้ หรือกระทำสิ่งที่ต้องห้าม เพราะว่าผู้ที่ใช้หลักการวินิจฉัย และค้นหาหลักฐาน แล้วเขาก็ได้กระทำในสิ่งที่เป็นการ

---

[36] ซูเราะฮฺ อันอาม อายะฮฺ ๑๙

[37] ซูเราะฮฺ อิสรอ อายะฮฺ ๑๕

[38] ซูเราะฮฺ อันนิสา อายะฮฺ ๑๖๕

ตักวาต่ออัลลอฮอย่างสุดความสามารถแล้ว ปรากฏว่านี่แหละคือเป็นไปตามสิ่งที่อัลลอฮได้มีบัญชาใช้แก่เขา

และนี่คือเป็นทรรศนะของบรรดาฟุกอฮา และผู้รู้อื่นๆ อีกทั้งยังเป็นทรรศนะที่รู้จักกันจากชาวสลัฟของประชาชาตินี้ [39]

และสิ่งที่จะทำให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นในประเด็นนี้คือตัวอย่าง การวางตัว หรือท่าทีของผู้รู้บางท่านมีต่อผู้รู้ซุนนะฮฺด้วยกันในกรณีที่มีคนๆหนึ่งได้กระทำสิ่งที่ขัดกับหลักอูศูลบางข้อ

จากตัวอย่างดังกล่าวก็คือ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับท่านอิบนุคุซัยมะฮฺในประเด็น) مسألة الصورة รูปร่าง (ซึ่งท่านอิมามอะหมัดได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า :

(من قال : إن الله خلق آدم على صورة آدم فهو جهمي)

"ใครที่กล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮนั้นได้สร้างอาดัมตามรูปร่างของอาดัม เขาผู้นั้นคือญะมียฺ" [40]

ท่านอบุล อับบาส อิบนุ ตัยมียะฮฺได้กล่าวเกี่ยวกับหะดีษ)الصورة รูปร่าง (ว่า : ฮะดิษนี้ไม่ได้มีการขัดแย้งกันในระหว่างชาวสลัฟสามยุคแรกว่า) الضمير สรรพนามในฮะดิษ (ได้กลับไปหาอัลลอฮ [41]

ดังนั้นประเด็นนี้ก็คือ الصورة (รูปร่าง) โดยแท้จริงแล้วมันเป็นประเด็นที่ชาวสลัฟได้เห็นพ้องกัน (อิจมาอฺ) เป็นประเด็นที่รู้กันอย่างชัดเจนว่าได้สอดคล้องกับอัลกุรอาน และซุนนะฮฺ ดังนั้นมันจึงเป็นรากฐาน (อูศูล) ข้อหนึ่ง

---

[39] มัจมัวะอัล - ฟาตาวา (๑๙ / ๒๑๓)

[40] ตอบากอตุล ฮานาบีละฮฺ ของท่าน อาบียะลา (๒ / ๒๓๖)

[41] บายานุ ตัลบีสุลญะมียะฮฺ (๖ / ๓๗๓)

ของชาวอะฮฺลุสซุนนะฮฺวัลญามาอะฮฺ แต่ในขณะเดียวกันท่านอิมามอิบนุคุซัยมะฮฺก็ได้คัดค้านไม่เห็นด้วย และใช้การตีความ (ตะวีล) แต่บรรดาผู้รู้ก็ไม่ได้ขับไล่เขาออกจากแนวทางของสลัฟ แล้วไม่ได้พาดพิงเขาว่าตกอยู่ในกระทำบิดอะฮฺด้วยกับสาเหตุดังกล่าว

فقد قال الإمام الذهبي دفاعا عن ابن خزيمة : (ولابن خزيمة عظمة في النفوس ، وجلالة في القلوب ، لعلمه ودينه ، واتباعه السنة ، وكتابه في التوحيد مجلد كبير ، وقد تأول في ذلك حديث الصورة ، فليعذر من تأول بعض الصفات .

وأما السلف فما خاضوا في التأويل ......ولو أن كل من أخطأ في اجتهاده – مع صحة إيمانه ، وتوخيه لا تباع الحق – أهدرناه، وبدعناه ، لقل من يسلم من الأئمة معنا)

ท่านอิมาม อัซซาฮาบีย์ ได้กล่าวปกป้องท่านอิบนุคุซัยมะฮฺว่า : สำหรับท่านอิบนุคุซัยมะฮฺมีความยิ่งใหญ่ มีความสูงส่งในจิตใจของผู้คน เนื่องจากความรู้ ความเคร่งครัดในศาสนา และการปฏิบัติตามซุนนะฮฺของท่าน และท่านมีหนังสือเล่มใหญ่ที่เขียนขึ้นมาในเรื่องการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ (เตาฮีด) แต่ทว่าท่านได้เข้าไปตีความในฮะดิษ الصورة (รูปร่าง) ดังนั้นผู้ที่ไปตีความในคุณลักษณะ - صفات - บางอย่างนั้นเขาจะได้รับการอภัย

ส่วนชาวสลัฟนั้นเขาจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการตีความ...และหากว่าทุกคนที่มีความผิดพลาดในการวินิจฉัยของเขา (อิจติฮาด) ในขณะที่เขามีการอีมานที่ถูกต้อง และความตั้งใจที่ดีในการที่จะปฏิบัติตามความจริง - แล้วเรา

ได้ทำลายเขา และฮุกมว่าเขาตกเป็นบิดอะฮฺ แน่นอนจะมีผู้รู้ที่อยู่กับพวกเรา น้อยมากที่จะรอดพ้นจากดังกล่าว [42]

และสิ่งที่จะมายืนยันจากที่กล่าวมาข้างต้นก็คือ สิ่งที่อิมามอิบนุตัยมิยะฮฺถ่ายทอด มาจากท่าน อบุลหะสัน มูหัมมัด อิบนุ อับดุลมาลิก อัลกัรญีย฿ อัชชาฟิอีย฿ [43] ในหนังสือของท่านที่มีชื่อว่า :

(الفصول في الأصول عن الأئمة الفحول إلزاما لذوي البدع والفضول) [44] :

(ในการตีความ - ตะวีล – ของชัยคฺ อบู อะหมัด มูหัมมัด อิบนุ อาลีย฿ อัลฟากีฮฺ อัล กัรญีย฿ที่รู้จักกันในนาม "ก็อศศอบ" [45] ต่ออายะหฺ และฮะดิษต่างๆที่พูดถึงเกี่ยวกับการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้ตายในขณะที่ถูกลงโทษ และเขาก็ได้มีอธิบายเพิ่มเติมในหนังสือที่มีชื่อว่า نكت القرآن โดยให้ทัศนะว่า : ผู้ตายหลังจาก

---

42 ซียารุ อะฮฺลามิล นุบาลา ๑๔/๓๗๔-๓๗๕

43 มูฮัมมัด อิบนุ อับดุลมาลิก อิบนุ มูหัมมัด อิบนุ อุมัร อัล – กัรญีย฿ อบุล หะสัน ท่านอิบนุ อัสสัมอานีย฿ กล่าวว่า : (เขาเป็นผู้รู้ที่เคร่งครัดเป็นฟากิฮฺ - ผู้มีความรู้ในด้านฟิกฮฺ – เป็นมุฟตีชี้ขาดปัญหาศาสนา เป็นมูหัดดิษ) ถือกำเนิดในปีที่ ๔๕๗ ฮศ. เสียชีวิตในปีที่๕๓๒ ฮศ. โปรดดูหนังสือ : ชะซารอตุซซะฮับ ของ อิบนุลอิมาด อัล-ฮัมบาลีย฿ (๔/๑๐๐)

44 ท่านอิบนุกะษีรกล่าวว่า : (كتابُ الفصول في اعتقاد الأئمة الفحول) เขาได้รายงานมาจากผู้รู้สิบท่านจากชาวสลัฟ : อิมามทั้งสี่ ซุฟยานอัษเษารีย฿ เอาซาอีย฿ อิบนุลมูบาร็อก อัลลัยษฺ อิสหาก อิบนุรอฮุวัยฮฺ เกี่ยวกับคำพูดของพวกเขาในเรื่องรากฐาน - อูศูล-ของหลักความเชื่อ โปรดดูหนังสือ : ชะซารอตุซซะฮับ ของ อิบนุลอิมาด อัล-ฮัมบาลีย฿ (๔/๑๐๐)

45 มูฮัมมัด อิบนุ อาลี อิบนุ มูหัมมัด อัล – กัรญีย฿ อบูอะหมัด ถูกรู้จักในนามก็อศศอบ (คนขายเนื้อ) เนื่องจากบรรดากุฟฟารได้หลั่งเหลือดอย่างมากมายในสงครามด้วยกับน้ำมือของท่าน **ท่านอิมาม อัซซาฮาบียฺกล่าวว่า:** ฉันไม่รู้สึกเศร้า รู้สึกพ่ายแพ้ด้วยกับการเสียชีวิตของเขา เสมือนกับว่าเขานั้นยังคงมีชีวิตอยู่ต่อไปเกือบๆ๓๖๐ ปี โปรดดู : ตัซกีเราะตุล ฮุฟฟาซ ของอิมามอัซซาอาบีย฿ (๓ /๙๓๘ –๙๓๙)

ที่สอบสวนเขาจะไม่รู้สึกถึงความยาวนานที่อยู่ในโลกบัรซัค และไม่รู้ถึงการลงโทษที่เกิดขึ้น

เราขอกล่าวว่า: นี่คือการตีความ (ตะวีล) โดยเอกเทศน์ที่สวนทางกับผู้รู้หลายๆคน แต่ก็ไม่มีผู้รู้ท่านใดตำหนิเขา (เพราะมาจากการตีความที่ผิดพลาด) และสิ่งที่ต้องยึดถือก็คือ ทัศนะที่ผู้รู้ส่วนใหญ่ได้วางแนวทางเอาไว้ แล้วการที่เขามีทัศนะที่แหวกแนวไปจากคนอื่นนั้นก็ไม่ได้ส่งผลกระทบ และไม่ทำลายสถานะของพวกเขาแต่อย่างใด [46]

และฉันลงท้ายด้วยกับการนำคำพูดมาจากท่านอิบนุตัยมียะฮฺโดยท่านกล่าวว่า:

من خالف الكتاب المستبين ، والسنة المستفيضة ، أو ما أجمع عليه سلف الأمة خلافا لا يعذر فيه ، فهذا يعامل بما يعامل به أهل البدع

ผู้ใดที่ค้านกับอัลกุรอานที่ชัดเจน คัดค้านกับซุนนะฮฺที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย หรือคัดค้านกับสิ่งที่ชาวสลัฟได้มีมติเป็นเอกฉันท์ซึ่งเป็นการคัดค้านที่ไม่ได้รับการอภัย เขาผู้นี้จะถูกปฏิบัติที่เหมือนกับการปฏิบัติต่อชาวบิดอะฮฺ [47]

บทลงท้ายที่สวยงามของบทวิจัยนี้ให้มีการเน้นหนักถึงเรื่องหนึ่งคือ:

ได้มีรายงานมาจากผู้รู้สลัฟบางท่านที่ได้มีการออกฮุกมตัดสินว่าทำอุตริกรรม - ตับเดียะฮฺ - กับผู้ที่สวนทางหลักอูศูลของชาวสลัฟ โดยที่ไม่ได้พิจารณาถึงสภาพของเขา และไม่ตรวจสอบก่อนว่าเขารับรู้ถึงหลักฐานหรือไม่ ?

---

[46] บายานุตัลบีส ญะมียะฮฺ (๖ /๓๙๘ – ๔๐๖)

[47] มัจมัวะ อัล-ฟาตาวา (๔ / ๑๗๒ – ๑๗๓)

บริบทเหล่านี้ที่มาจากผู้รู้สลัฟบางท่านถือว่าเป็นประเด็นที่มันเกิดขึ้นกับบุคคลเฉพาะ จะไม่ถูกยึดมาเป็นหลักตัดสินโดยรวมไม่ได้ โดยเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ทราบกันดีก็คือ

قاعدة مشهورة :

(إذا تثبت قاعدة عامة فلا تؤثر فيها معارضة قضايا الأعيان ولا حكايات الأحوال)

" เมื่อมีการยืนยันถึงกฎเกณฑ์หลักๆทั่วไปโดยรวม - قاعدة عامة- แล้วการกระทำที่คัดค้านกับกฎนั้นกับเหตุการณ์เฉพาะบุคคล มันไม่ได้ส่งผลกระทบใดๆกับกฎเกณฑ์นั้น "

เพราะฉะนั้นคำพูดของผู้รู้สลัฟในประเด็นนี้อาจจะหมายถึงว่า การที่เขาออกฮุกมโดยเจาะจงไปที่ตัวบุคคล อาจจะเพราะว่าพวกเขารู้ดีถึงสภาพของเขาผู้นั้น และหลักฐานได้ไปถึงเขา

ท่านอบุล อับบาส อิบนุตัยมิยะฮฺได้กล่าวไว้ในสำนวนคำพูดที่เกี่ยวกับบทลงโทษของผู้ทำอุตริกรรม (มุบตาเดียะฮฺ) ว่า :

قال أبو العباس ابن تيمية في سياق كلامه عن عقوبة المبتدع : (وكثير من أجوبة الإمام أحمد وغيره من الأئمة خرج على سؤال سائل قد علم المسئول حاله ، أو خرج خطابا لمعين قد علم حاله ، فيكون بمنزلة قضايا الأعيان الصادرة عن الرسول ، إنما يثبت حكمها في نظيرها)

(ส่วนมากจากคำตอบของท่านอิมามอะหมัดและผู้รู้อื่นๆต่อคำถามของผู้ที่ถามนั้น มักจะตอบไปโดยรู้ถึงสภาพของสิ่งที่ถูกถาม หรือเป็นการออกข้อบังคับใช้

ให้กับบุคคลเฉพาะที่ถูกรู้สภาพของเขา ดังนั้นมันก็อยู่ในสถานะเดียวกับประเด็นเฉพาะบุคคลที่ออกมาจากท่านรอสูล โดยที่มีฮุกมที่เหมือนกัน) 48

บทสรุปของวิจัย

ฉันขอสรรเสริญต่ออัลลอฮที่ดลบันดาลให้วิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอต่ออัลลอฮได้ให้มันเป็นประโยชน์ต่อฉัน และต่อบรรดามุสลิมทั้งหลาย แล้วฉันก็ได้ทุ่มเทความพยายามในการนำเสนอมันออกมาพอสังเขปโดยสอดคล้องกับกฎเกณฑ์รากฐานต่าง ๆของบรรดาผู้รู้ทั้งหลาย

และฉันขอกล่าวถึงกฎเกณฑ์อันสำคัญที่ได้รับจากบทวิจัยนี้

กฎเกณฑ์ข้อที่หนึ่ง : แหล่งที่มาในการรับบทบัญญัติศาสนา คืออัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ

กฎเกณฑ์ข้อที่สอง : ทุกคนที่สวนทางกับชาวสลัฟเกี่ยวกับแหล่งในการรับบทบัญญัติศาสนา ถือว่าเขาผู้นั้นเป็นหนึ่งจากผู้ที่ทำตามอารมณ์ และผู้ที่อุตริกรรม

กฎเกณฑ์ข้อที่สาม : ไม่มีมติเอกฉันท์ใด ๆ (อิจมาอฺ) ที่ถูกยอมรับนอกจากการอิจมาอฺของชนสลัฟสามยุคแรกที่ประเสริฐยิ่ง

กฎเกณฑ์ข้อที่สี่ : รากฐานที่ญามาอะฮฺจะต้องดำรงมั่นอยู่นั้นก็คือ การยึดถือในแนวทางของบรรดาศอฮาบะฮฺ

48 มัจมัวะ อัล-ฟาตาวา (๒๘ / ๒๑๓)

กฎเกณฑ์ข้อที่ห้า : ทุกๆประเด็นที่ทราบกันดีว่าสอดคล้องกับอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ จะถูกนับว่าเป็นรากฐาน (อูศูล) หนึ่งของชาวอะลิสสุนนะวัล - ญามาอะฮฺ

กฎเกณฑ์ข้อที่หก : การคัดค้านกับรากฐาน (อูศูล) ข้อหนึ่งของชาวอะลิสซุนนะฮฺวัล - ญามาอะฮฺ ถือว่าเป็นบิดอะฮฺ

กฎเกณฑ์ข้อที่เจ็ด : การยึดถือในสิ่งที่ค้านกับอัลกุรอาน ซุนนะฮฺ และอิจมาอฺ อย่างชัดเจน ถือว่าเป็นบิดอะฮฺ

กฎเกณฑ์ข้อที่แปด : ตัวบุคคลนั้น บางครั้งการฮุกมบิดอะฮฺจะไม่เกิดขึ้นกับเขา เนื่องจากขาดเงื่อนไข หรือมีข้อห้าม ถึงแม้ว่าจะมีการกระทำบิดอะฮฺเกิดขึ้นก็ตาม

สำนักพิมพ์วะเราะษะตุสสุนนะฮ์

โครงการส่งเสริมการอ่าน การวิจัย การเขียน และการแปลตำราวิชาการศาสนา

 เพจ : สำนักพิมพ์วะเราะษะตุสสุนนะฮ์ dar_warasah

 081-4865870 warasatussunnah@hotmail.com

www.warasatussunnah.net